Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 165 (15788) | 1981 оной июлиин 18, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛ—БҮГЭДЫН ХЭРЭГ

ПОЛИТИНФОРМАТОР

Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, энэ ехэ хуралдаанай материалнуудые олоной дунда тарааха хэрэгтэ политинформаторнууд оруулха хубита нилээн ехэ гэшэб. Эдэнэр партиин гадаадын болон дотоодын политикэдэ, экономикэ болон сосёол, коммунис абари зангаар хүмүүжүүлгэдэ [illegible] hонирхол үүсхэжэ, горитой худэлмэри ябуулна.

Энээнһээ уламжалан абаад хараада, полит-мэдээсэлэй алба хадаа ябаһан суртлалай худэлмэриин тон шухала участогые нэгэн байдаг юм. Тиимэһээ политинформаторнууд партиин организацинуудай онсо хараал доро байдаг юм. Политинформаторнуудай худэлмэриие наринаар шалгажа, зохид соонь хубаарилан табиха, худэлмэриин ашаг үрэ, ажалша коллективэй ажабайдалда нүлөөлэлгые дээшлүүлхэ, эрдэм мэдээсэнь улам үргэдхэхэ асуудалнуудаа саг үргэлжэ шиидхэдэг байдаг.

Манай республика соо 917 булагта нэгэдһэн 9159 политинформатор [illegible]. Эдэнэрэй дунда 5274 коммунист, 1701 комсомолец ажаллана. Политинформаторнуудай [illegible] эрдэмтэй юм. Үзэл суртлалай энэ худэлмэриин эдэбхитэй бүридэлэй шанар жэл ерэхэ бүри hайжарна. Политинформаторнуудай дунда элдэб мэргэжэлтэй зон бии. [illegible]

Тиимэ байхашье ёнотой. Юуб гэхэдэ, политинформаторнуудай олонхинь ажалшадай хүсэд [illegible].

Жэшээлхэдэ, Гусиноозёрско ГРЭС-эй Г. Волковагай хүтэлбэрилдэг политинформаторнуудай бүлэг hайнаар ажаллаадаг юм гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэдэнэр партиин XXVI съезд тухай ... Манай ороной ажабайдалда онсо hуури эзэлһэн энэ үйлэ хэрэг ажалшадай зоной онсо анхарал үдэрһөө үдэртэ бүри ехээр татана. Гусиноозёрско ГРЭС-эй «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шугамууд» гэжэ шиидхэбэриин удха ... горитой, харюусалгатай зорилгонууд.

Тиимэһээ партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй гүн удхые бүри ойлгосотойгоор, ажамжа зоной hанал бодолдо, станциин болон цех, участок бүхэнэй урда табиһан зорилгонуудые удхатай холбожо политинформаторнуудые мүнөө үеын худэлмэринүүдтэй хамта ябуулна.

Гусиноозерско ГРЭС-эй политинформаторнуудай бүлэг 47 хүнһөө бүридэнэ. ... КПСС-эй гэшүүд ... политика болон ... асуудалнуудта онсо анхарал хандуулна.

Политинформаторнууд—хадрнуудай тайгаг дааша Ф. Н. Зимин, конструкторско бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ А. А. Иванов, металлнуудай лабораториин начальник М. И. Токарь, заһабарилгын-механическа цехэй мастер Т. Я. Рычкова, парткомой секретариин орлогшо Б. С. Чеповской болон бусад полит-мэдээсэлэй ажал ябуулгые оролдосотойгоор, зотёоты ёһоор ябуулхадаа, даажа абаһан партийна даабариингаа тон харюусалгатай, шухала байһаниие hайн ойлгоно гэшэ. Эдэнэрэй үнгэргэһэн хөөрэлдөөнүүд ГРЭС-эй, городой, районой ажабайдалтай нягта холбоотой байдаг тула шагнагшадай онсо hонирхол түрүүлжэ, зоной политическэ, hайн жаяг заршамай ургалтада горитойгоор нүлөөлнэ, эрдэм мэдээсэе дээшэлүүлхэдэнь туhална.

Политинформаторнууд хөөрэлдөө үнгэргэдэг тематикаараа мэргэжэдэг заншалтай. Энэ ушарта полит-мэдээсэлэй эдэбхитэд шэлэһэн темээр мэдээсэе саг үргэлжэ хурсадхана, хэблэлдэ гараһан материалнуудые ходо уншажа байна, тоо, баримтануудые олоор суглуулна, энээнэй ашаар үндэр ашаг үрэ, нүлөөлхы hайн үрэ дүн туйлагдана.

Коммунис хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар полит-мэдээсэлгэдэг эдэбхитэдэй ажал ябуулга анхарал татамаар байна. Эдэнэр профсоюзай организацинуудтай, элдэб комиссинуудтай, нүхэрэй сүүдүүдтэй нягта холбоо барисаатайгаар худэлмэригөө ябуулдаг юм.

Политинформаторнуудай ажалай амжалта партийна организациин зүбөөр хүтэлбэрилһэнһөө, тэдэнэрые hургаха асуудалнуудта онсо анхарал хандуулhанhаа дулдыдадаг. Дүй дүршэлтэй партийна комитедүүд квартал бүри полит-мэдээсэлнүүдэй дүтэрхы тематика табидаг, энэл хугасаа соо нэгэ дахин семинар үнгэргэгдэдэг, зохёогдоhон тематика зүбшэн хэлсэжэ, коллективэй урда табигдаhан зорилгонууд тухай мэдээсэхы материал политинформаторнуудта үгэдэг байха юм.

БАМ-да ажаллажа байhан барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын политинформаторнуудай бүлэг барилгашадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Социалис мүрысөө эмхидхэлгын, объектнуудые бодхоолгын болзор түргэдхэлгын, барилга-хабсаралгын худэлмэриин шанар hайжаруулгын, ажал эмхидхэлгын шэнэ арга боломжонуудые нэбтэрүүлгын асуудалнуудта тус бүлэгэй гэшүүд онсо анхарал хандуулна.

Жэшээлхэдэ, политинформатор Г. Б. Орлова нүхэд Горбатенко, Арутюнянц гэгшэдэй даадаг бригадануудай дүй дүршэл (эдэнэр нэн түрүүн бригадна тоосооной арга хэрэглээ юм) шудалаад, «Бригадна тоосоон», «Хамтын наряд коллективтэ болон худэлмэришэн бүхэндэ юугээрээ туhатайб» гэhэн темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые бэлдэhэн, участок бүхэнэй барилгашадтай уулзаhан байна.

Политинформаторнууд А. И. Конюкова, Г. И. Петрова болон бусад партиин XXVI съездын материалнуудта онсо анхарал хандуулдаг, хөөрэлдөөн бүхэниинь энэ ехэ хуралдаанай шиидхэбэринүүдтэй нягтаар холбогдоhон байдаг юм.

«Хэдэн арбаад миллион хүн партиин политикын талаар үдэр бүри шухала тайлбаринуудые абаха, шэнэ юумэнүүдые мэдэхэ, оюун бэлигэй ба сэдьхэл бодолой талаар баяжаха аргатай. ...Гэхэтэй хамта манай пропагандын арга боломжонууд хүсэд дүүрэн хэрэглэгдэнэ гү? Энэ асуудалда нэгэл харюу: үгы, үшөө хүсэд хэрэглэгдэнэгүй гэhэн харюу үгэжэ болоно», —гэжэ КПСС-эй XXVI съезд дээрэ хэhэн Тоосоото элидхэл соогоо Л. И. Брежнев сэхэ заагаа hэн. Энэ заабариhаа уламжалан, аман үгын агитациин эдэбхитэд онсолходо, политинформаторнууд, партийна организацинууд дутуу дундануудаа усадхажа, энэ талаар бии байгаа түрүү дүй дүршэлые шадамараар элсүүлэн, бүхы арга боломжонуудаа хүсэд hайнаар хэрэглэхэ ёhотой гэhэн эрилтэ тодорхойгоор табигдана.

ЖЭГДЭ hАЙНААР

Эдэ үдэрнүүдтэ районой олонхи ажахынууд үбhөө сабшажа, хуряажа эхилбэ.

Эгээн түрүүлэн, Кабанскын шубуунай фабрикын, Байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахын үбhэшэдэй хэдэн звенонууд Сэлэнгэ мүрэнэй арал, олтирогууд дээрэхи hайнаар ургаhан ногоое гол түлэб гар хажуураар сабшажа байна. hүүлэй мэдээгээр Кабанскын шубуунай фабрикынхид түрүүшын 100 гаран гектарай ногоо унагаагаад, тэрэнэйнгээ хахадыень хуряажа, 400 шахуу центнер үбhэ абаба. Мүн энэ ажахыда АВМ түхэлэй гурбан агрегат зэргэ худэлжэ, үрмэдэhэ халаахайгаар, хээрын ногоогоор, модо бургааhанай набша намаагаар витаминтай ногооной гурил татана.

Байгалай ОПХ-да мүнөө үдэр бүри 90 гаран хүн гаража, Сэлэнгэ мүрэнэй арал, тохойн ногоо сабшаад, тэрэнээ дары зөөжэ абана. Тэрээгээрнь сенаж дарагдана, АВМ агрегадаар гурил болгогдоно.

А. ФИРСТОВА.
Кабанскын райгүйсэдкомой худөө ажахын управлениин экономист.

ТҮЛЭГТӨӨ ОРОНХОЙ

Уланай колхозой гэшүүд үбhэ хуряалгын эхилхэдэ, үбгэ, залуугүй бултадаа сабшалан дээрэ гаража, киинтынгээ адууhа малда тэжээл бэлэдхэлсэдэг заншалтай юм. Мүнөө ажахыда эмхидхэгдэhэн табан звеногой гэшүүд наатар газарта ургаhан ногоо сабшажа, түрүүшын hүринүүдээ соможо, хэдэн зуугаад центнер үбhэтэй болобо.

Тэжээл бэлдэхэ шухала энэ хэрэгтэмнай шефүүд ехэ туhаламжа үзүүлдэг. Жэшээнь, Кабанскын авто-hургуулиин Баргажанай филиалай курсантнууд, багшанар манай колхоздо үбhэ, тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэридэ туhаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидэhэн байгаа. Эдэнэр hаяын үдэрнүүдтэ хэдэн арбаад центнер набша намаа, хоёр зуу гаран центнер үбhэ сабшажа, hүрилжэ үгэhэн байна. Мүн арадай депутадуудай Баргажанай райгүйсэдкомой доторой хэрэгүүдэй таhагай худэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ үбhэ хуряалгадамнай хабаадалсая юм. Милициин старшина В. И. Молчановай хүтэлбэри доро 12 хүнhөө бүридэhэн звено 175 центнер үбhэ бэлэдхэжэ үгэhэн байна.

Мүнөө ажахын үбhэ хуряалгын звено бүхэнэй гэшүүд шадаал hаа ехэ үбhэ бэлэдхэжэ абаха зорилгоор намаг газарай, голой захаар, hөөг бургааhан соогуур ургаhан ногоо гар хажуураар сабшажа оронхой.

Колхозой правлени, партком үбhэшэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэн, табан хоног бүридэ дүнгынь гаргажа, түрүү hуури эзэлhэн звенодо шан, бэлэгүүдые барюулха тусхай гурим баталhан абаhан байна.

Л. ЛИНХОЕВ,
парткомой секретарь.
Баргажан.

ГУРИЛ ГАРГАГДАНА

Ниитынгээ адууhа малда шэмэтэ тэжээл ехээр нөөсэлжэ абахаар шиидэhэн «Түкхэнэй» совхоз ногооной витаминтай гурил гаргадаг АВМ агрегадаа район дотороо эгээн түрүүлэн худэлгэжэ захалhан юм. Дүршэлтэй механизатор Виктор Хартаевай хүтэлбэрилдэг коллектив Хэрэн hууринай предприяти, эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай бэлэдхэhэн модоной набша намаагаар, халзахай, үрмэдэhөөр витаминтай гурил гаргана. hүүлэй мэдээгээр тус агрегадта набша, намаагаар түрүүшын арбаад тонно шэмэтэ тэжээл абтажа, складта хадагалагдаба.

И. ФЕДОРОВ.

Репортаж

ШЭМЭТЭЙ, ШАНАРТАЙ

Ехэ-Куналей тээшэ зурыhан шулуудамал харгыгаар ябахада тосхоной тээ наанахана нэмжыhэн олон жэлэй ногооной таригдаhан полиин захада хойноо КИР түхэлэй машина шагтагалhан тракторай зогсожо байхань харагдана. Уданшьегүй ашаанай автомашинын дүтэлэн ерэжэ зэргэсэхэдэ үнеэхи сэнхир шэрэтэй МТЗ түхэлэй тракторнай КИР машинаараа бүhэсөө хүрэмэ хүсы үбhэ сабшаhаар тэрэ дороо оньhон аргаар хэршээд ута соргоороо дамжуулан кузов соо ашана. Хэршэгдэhэн энэ ногоониинь Евстефор Нефедовичэй Алексеевэй хүтэлбэрилдэг ногооной гурил гаргаха агрегадта асарагдана. Ногоо сабшадаг тракторыень үнинэй механизатор Николай Константинович Рымарев жолоодоно. Харин автомашинадань Петр Зеленнин ажалладаг байба.

—Олон жэлэй энэ ногоо хоёрдохи үдэрөө хуряажа байнабди. Ургасань яhала hайн. Сабшагдажа хэршэгдэhэн ногоон бүхыдөө агрегадта абаашагдана гүй. Энэ жэлдэ бэлшээриин гандаhан дээрэhээ зарим хубииень малай тэжээл хубаарилан үгэдэг түсхай түхеэрэлгэтэй тэргэтэй трактореер абаашажа, hаамхай үнеэдэй комплексдо hүрэг малаа хооллуулна. Үдэртэ 3—4 гектарай ногоо сабшанаб. Тиимэ ярахаар бэшэ. Агрегадаа hаадгүй хангабал хүрээл гээшэ. Үлүү ехээр сабшаад, үни байлгахада ногооной шанар муудаха ха юм,—гэжэ тракторист Николай Рымарев хөөрэнэ.

Ехэ-Куналейн дэргэдэхи АВМ-0,4 агрегат арбадахи үдэрөө худэлгэгдэжэ байна. Эндэ олон жэлэй ногоонhоо гадна набша намаа, халаахай хэрэглэнэ. Иимэ ногоон тэжээлээ агрегадай худэлмэришэд ИРТ-16,5 түхэлэй машинаар хэршэдэг гуримтай. Тиимэhээ энэ адар томо машинань хэзээдэшье түгэс бэлэн байлгагдана.

—Байгша ондо ногоонhоо гадна горох, обёосой холисо, зелёнко, донник сабшажа хэрэглэхэбди. Мүнөө ургасань үшөөл hайнаар ургаагүй. Колхозоймнай нэгэ бригада набша намаа, халаахай суглуулжа бэлдэнэ. Даб дээрээ гурил болгогдохо ногоон тэжээлээр таhалданагүйбди, —гэжэ агрегадай начальник Евстефор Нефедович хөөрөө бэлэй.

Тус агрегадта Александр Патрахин, Григорий Назаров, hургуулиин hурагша Александр Ковалев ажалладаг юм. Энэ жэлдэ 150 тонно ногооной витаминтай гурил бэлэдхэхэ түсэбтэй. hүүлэй мэдээгээр эндэ шэмэтэй тэжээл нилээд нөөсэлэгдөө. Бэлэн болоhон продукцияа мэшээглэжэ шэгнэhэнэй удаа тусхай склад соо ябталжа хадагална.

Хүүшарангишье hаа, hаадгүй худэлдэг АВМ-0,4 түхэлэй агрегадта ажаллагша Александр Патрахин хэршэгдэhэн ногоо транспортёроор дамжуулан АВМ-эй барабан руу хэнэ. Нүгөөдэ захадань Александр Ковалев гурилаар дүүргэгдэhэн мэшээгүүдээ тэргэдэ ашажа, тухагүй ажаллана.

—Бидэ hаядаа хоёр халаанда ажалладаг болохобди. Иимэ агрегадтай болоhонhоо хойшо колхоздомнай шэмэтэй ногооной гурил хамаhаа урид бэлэдхэгдэдэг болоо гэшэ. Хэрбээ бүтээсэтэй АВМ-эй тодхогдоболнь иимэ тэжээл бүри ехээр гаргагдаха аргатай. Илангаяа жэл бүри ган гасуурта дайрагдажа, ехэ хохидолдо ородог манай эндэ шанартай тэжээл бэлдэдэг оньhон түхеэрэлгэнүүд аргагүйл хэрэгтэй байна. Ногооной хүсэд ургахые хүлеэншьегүй үрмэдэhэ, халаахайгаар, набша, намаагаар нал хүхэ гурил гаргахада үбэлдөө тугал, хурьгадта эдюулхэдэ ямар шанартай тэжээл нөөсэлэгдэнэб. Оньhон иимэ агрегадай аша туhые манай ажахыда мэдэхэ болонхой, — гэжэ дурсагдагша коллективые ударидагша, үнинэй дүршэлтэй механизаторнуудай нэгэн Евстефор Нефедович Алексеев дэлгэрэнгыгээр тайлбарилаа hэн.

Энэ агрегадта ажаллагшад hайн шанартай продукци гаргахын түлөө нилээд оролдоно. hаяхан республикын агрохимическэ лабораториин худэлмэрилэгшэд түрүүшынь продукциин шанар шалгахадаа, яhала hайн сэгнэлтэ үгэhэн байна. Мүнөө эдэнэр мэргэжэлтэдэйнгээ заабаряар гурилайнгаа шанар өөhэдөө тодорхойлдог болонхой. Тэжээлэй шанарые гол түлэб агрегадай начальник шалгана. Хэршэгдэhэн ногоогоо ехэ температурада шатаахагүйн тула Евстефор Нефедович олон ондоо прибор, датчигуудаа наринаар хаража, тааруулан табина.

—Манай гаргаhан продукциие тушаажа абахадаа шанарыень заабол тодорхойлдог. hайн шэмэ шанартай гурил тушааhанай түлөө нэмэлтэ түлбэри абанабди. Тиимэhээ шанарта онсо анхарал хандуулагдана, — гэжэ тэжээл бэлэдхэдэг коллективые хүтэлбэрилэгшэ Евстефор Алексеев тараха дээрэмнай хэлээ бэлэй.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.
Улаан-Үдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: олон жэлэй ногоо сабшажа хэршээд ашана. Агрегадай худэлмэришэд А. Патрахин, А. Ковалев ажалдаа.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ПОРП-ын IX СЪЕЗД ДЭЭРЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). ПОРП-ын онсо яаралтай IX съездын hүдэшын заседани дээрэ партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлhэн байна. Аха дүү партинуудай делегацинуудай толгойлогшонор Польшын коммунистнуудта хандажа, амаршалгын үгэ хэлээ.

Съездын мандатна комиссиин элидхэл толилогдоо. Тэндэ харуулагдаhан мэдээнүүдэй ёhоор, 1962 делегадай 438-иинь худэлмэришэд, 195-иинь худөө ажахын худэлмэрилэгшэд болоно. Партийна худэлмэрилэгшэд, предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд инженернүүд, техникүүд, врачнар, багшанар, журналистнууд болон бусад 66,7 процент болоо. Съездэ хабаадагшадай гол хубинь 10-hаа дээшэ жэлэй партийна стажтай.

Шухала асуудалнуудые шиидхэхэ 16 комисси худэлжэ эхилбэ. Хаамал заседани дээрэ съезд ПОРП-ын хүтэлбэрилхы зургаануудые бүридхэжэ захалаа. Партиин Центральна Комитедэй бүридэлдэ 200 гэшүүн ба 70 кандидадые hунгаха гэжэ шиидэнхэй.

Съездэ байлсаhан хариин оронуудай айлшад ПНР-эй ажабайдалтай танилсана, республикын ажалшадтай уулзана, предприятинуудаар ябажа харана.

ПОРП-ын IX съездын худэлмэридэ хабаадажа байhан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин түрүүтэй КПСС-эй делегаци Варшавадахи «Радвор» заводоор ябажа хараа. Советскэ Союзай, социалис хани харилсаата бусад оронуудай техническэ туhаламжаар тус завод баригдаhан юм. Делегаци заводой худэлмэришэд болон партийна эмхиин эдэбхитэдтэй уулзажа, В. В. Гришин үгэ хэлэhэн байна. Тэрэ совет худэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүдэй нэрэhээ заводой коллективтэ халуун мэндые хүргөөд, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй яажа бэелүүлэгдэжэ байhан тухай хөөрөө.

Социализмын үедэ хүмүүжүүлэгдэhэн совет хүнэй онсо шэнэ шанарайнь нэгэн гэбэл, ёhотой интернационализм болоно гээд В. В. Гришин хэлээ. Дэлхэй дээрэ боложо байhан үйлэ хэрэгүүдтэ манай хүнүүд hанаа амараар хандадаггүй юм. Тиин социалис хани харилсаата аха дүү оронуудай хэрэгүүдые зүрхэндөө бүри дүтөөр хүлеэн абадаг гээшэ. Тэдэнэй дунда Польшо ёhотой hуурияа эзэлдэг. Олон миллион совет хүнүүд тэрээнтэй холбоотой юм. Зарим хүнүүд фашизмда эсэргүүгээр манай арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө полягуудтай хамта дайшалхы жагсаалда дайлалдаhан байдаг. Нүгөө зариманиинь hандаргагдаhан хото городуудые hэргээн бодхооhон, шэнэ фабрика, заводуудые бариhан, станогуудай дэргэдэ сугтаа худэлжэ, дүй дүршэлөөрөө андалдаhан, оронойнгоо литература болон искусствын зохёол бүтээлнүүдтэй совет болон поляк хүнүүдые танилсуулhан байха.

Польшодохи хэрэгүүд совет хүнүүдтэ сэхэ хабаатай юм. Польшодохи хэрэгүүд саашадаа ямараар хүгжэхэб гээд манай ороной таряашад ехэтэ hанаагаа зобоно. КПСС-эй Центральна Комитедтэ совет хүнүүдhээ хэдэн зуугаад бэшэг орожо байдаг. Тэдэнэр Польшодохи үйлэ хэрэгүүдэй ябаса тухай hанамжаяа хэлэдэг, контрреволюцида Польшын худэлмэришэн анги эрид шууд сохилто үгэхэ ёhотой гээд хэлэдэг, социалис Польшотой нэгэн hаналтай байhанаа мэдүүлдэг. Эдэмнай хадаа манай ёhотой хани нүхэдэй hанал бодол мүн болоно гээд би танние найдуулнаб.

Манай бүхы парти мүн лэ иимэ хараа бодол баримталдаг юм. КПСС-эй ЦК-гай Польшын Центральна Комитедтэ эльгээhэн мэдээжэ бэшэг дотор тэрэ хараа бодолоо найруулhан байна. Тиимэhээ тэрээн тухай дахин дабтахагүйб. Зүб марксистско-ленинскэ замhаань хадууруулха гэhэн дайсадай hэдэлгые Польшын худэлмэришэн анги буруу hүргэхэ, ороной хүгжэлтэдэ тохёолдоhон мүнөөнэй хүндэ хүшэр шатые дабаха, социалис гүрэнөө улам бэхижүүлхэ гэжэ бидэ эгээл ехээр хүсэнэбди гэжэл хэлэхэ байнаб.

КПСС-эй делегаци Москвагай дүрэ зурагтай ехэ панно заводой коллективтэ бэлэг болгон барюулаа.

(ТАСС).

ФЕРМЭНҮҮДТЭ— ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ

Орон дотор тэжээл бэлэдхэжэ үргэлжэлhөөр. СССР-эй Центральна статистическэ управлениин июлиин 13-най мэдээнэй ёhоор, 41 миллионhоо үлүү гектарай талмай дээрэhээ таримал болон сабшалангай ногоон хуряагдажа абтаба. 31 миллион шахуу тонно үбhэн бэлэдхэгдээ, 35 миллион тонно сенаж, 5 миллионhоо дээшэ тонно силос дарагдаа. 3 миллион шахуу тонно витаминтай ногооной гурил, мүн хатаагдаhан бусад тэжээл бэлэдхэгдэhэн байна.

hүүлэй долоон хоногой турша соо бүхы республиканuудта худэлмэриин эршэ hуладабагүй. Тиихэдэ тэжээл бэлэдхэхэ технологи наринаар сахилгада гол анхарал хандуулагдаhан байна. Сагай ямаршье уларилда олонхи ажахынуудта үбhэ тэжээл үргэнөөр бэлэдхэгдээ. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, силос даралгада химическэ консервантнууд үлүү hайнаар хэрэглэгдэбэ.

Ургаhан ногоогоо дары түргөөр сабшажа абахын тула таряашад бүхы арга нөөсэнүүдые хэрэглэнэ. Сабшагдаhан уhалууриин талмайнуудта дахинаа утэгжүүлгэ хэгдэнэ, уhалагдана. Иигэжэ хоёрдохёо сабшалга хэхэ арга олдоно бшуу.

(ТАСС).

МҮРЫСЭНЭБДИ: БУРЯАД, ШЭТЭ, ЯХАД

1981 ОНОЙ ЯНВАРЬ—ИЮНЬ hАРАНУУДАЙ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.)		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын обл.
Промышленность			
Продукци худалдалга	99,2	104	102
Ажалай бүтээсэ	99,3	103	103
Промышленна предприятинуудай тоо бүхыдөө	175	135	198
Продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүйшүүл	42	—	31
Энэнь ниитэ тоодо (процентээр)	24	—	16
Худөө ажахы			
Мал ажалай продуктнуудые бэлэдхэлгэ			
Мал ба шубуун	133	119	121
hүн	117	113	108
Үндэгэн	110	100	108
Нооhон	191	—	0,1
Капитальна барилга			
Гүрэнэй капитальна hомололгоор ашаглалгада оруулагдаhан гол фонднууд	103	117	56
Гүрэнэй капитальна hомололго бүхыдөө	99.0	107	80
тэрэ тоодо:			
барилга-хабсаралгын худэлмэри	98	99,0	76
Гэр байрануудые ашаглалгада оруулалга	74	108	47
Өөhэдын хүсөөр хэhэн подрядна худэлмэриин хэмжээн	97	101	85
Худалдаа наймаан			
Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай розничнэ эд бараанай эрьесэ	103	102	103
Хүн зоной ажаhуудалай хангалга			
Хангалгын ниитэ хэмжээн	99,4	102	99,0

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени.

Москвагай уласхоорондын кинофестиваль

Москвагай уласхоорондын кинофестиваль үргэлжэлhөөр. Кинодо дуратайшуул болон айлшад дэлхэйн экранай ододтой эндэ танилсана. Июлиин 15-да совет кинематографистнууд кинофестивальда хабаадажа байгшадые бултыень студида уриhан байгаа.

«Мосфильм» хадаа манай түрэлхи гэр болоно, бидэ эндэ хани нүхэдөө урма баяртайгаар угтажа абадагбди, — гэжэ СССР-эй арадай артист Борис Андреев хэлэбэ.—Адли мэргэжэлтэдтэеэ уулзажа, hанал бодолоо, түсэбүүдээ халан абалсахаhаа аятай зохид юун байха hэм даа.

Ороной томо ехэ студи хэдэн арбаад гүрэнэй киногой уран бэлигтэнтэй зохёохы холбоо барисаа тогтооно гэжэ айлшад ехэ hонирхолтойгоор мэдэжэ абаба. Мэдээжэ совет режиссер С. Бондарчук Мексикэдэ буулгабари хэhэнэйнгээ hүүлээр бүлэгтэеэ хамта Итали ерэhэн байгаа. «Улаан хонхонууд» гэhэн совет-мексикан хамтын худэлмэри эндэ түгэсхэгдэхэ юм. Джон Ридтэ зорюулагдаhан энэ худэлмэриие Италиин экранай уран бэлигтэн мүн лэ буулгажа байнхай. Болгар нүхэдтэеэ хамта «Мосфильм» Георгий Димитров тухай лентэ зохёон буулгажа байна.

—Москвагай киностудиин худэлмэридэ 20 гаран жэлэй турша соо хабаадажа байнаб,—гэжэ Австралиин продюсер Эдмунд Эллисон хэлэбэ. — Эндэхи хани ёhоной оршон байдал ашаг үрэ ехэтэй харилсаа холбоо тогтооно. Бидэ совет олон фильм худалдажа абаабди. Эдэ бүгэдэ танай орон тухай ехэ юумэ мэдэжэ абаха арга олгоно. Мүнөөнэй, түүхэтэ, уран hайханай, баримтата фильмүүдые худалдажа абадагбди.

Фестивалиин гол экран дээрэ уран hайханай лентэнүүдэй конкурс үргэлжэлhөөр. Болгариин «Йо-хо-хо» гэжэ фильм (режиссёрынь З. Хеския) абари зан тухай шухала асуудалнуудые табина. Франциин «Гайхал» гэhэн уршагта ябадалнууд тухай лентые (режиссерынь Ж. Бейнекс), «Аха болон эгэшэ дүүнэр» гэhэн англи фильмые (режиссерынь Р. Вулли) хүн зон hонирхон хараба. Буржуазна обществодо үхибүүдэй ямар хуби заяатай байhан тухай hүүлшынь фильм хөөрэнэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОМПЛЕКСЫН ПАРТИЙНА БҮЛЭГ

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын Доодо-Ивалгын hү hаалиин комплекс 1976 ондо ашаглалгада тушаагдаа юм. Тус комплекс өөрын материально-техническэ баазатай, өөрын мэргэжэлтэдтэй. Эндэ ажал хэрэгүүдээрээ суурхаhан, ёhотойл бэрхэ, урагшаа hанаатай хүнүүд олон. Энэ коллектив 24 гэшүүдhээ бүридэдэг. Тэдэнэй юhэнниинь коммунистнууд, эндэ партийна бүлэг байгуулагданхай. Юhэн коммунистнуудай гурбаниинь партиин гэшүүндэ кандидадууд юм. Коммунист бүхэн дунда hургуулитай. Тиихэдэ зургааниинь дээдэ ба дунда тусхай hургуулинуудта hурадаг.

Манай парти партийна организациин эгээн доодын шата болохо партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэридэ горитой анхарал хандуулдаг. Эдэ бүлэгүүднай үйлэдбэриин шухала участогууд дээрэ байгуулагдажа, эндээл таhалгаряагүй ажаллана бшуу. Эндэ хүдэлдэг коммунистнууд үйлэдбэриин асуудалнуудые, тохёолдоhон байдал, хүн бүхэнэй абари зан, арга боломжонуудые hайн мэдэдэг. Энэмнай эхэнхидээ эбтэй эетэй, ажалша бэрхэ, ехэ юумэ дүүргэжэ шадаха ёhотойл коллектив болонхой байдаг. Энэл багахан партийна бүлэгэй хүдэлмэриhөө нилээд ехэ ажал хэрэгүүд дулдыдажа болохо байна. Доодо-Ивалгын hү hаалиин комплексые Дора Лумбуновна Жамбалова ударидадаг. Харин партийна бүлэгыень Цырен-Даша Доржиевич Цыденов толгойлно. Энэ коллектив 1980 оной Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр социалис мүрысөөндэ илажа, хүгжэмэй 2 мянган түхэриг сэнтэй инструментнүүдээр шагнагдаhан байна. Гадна 1980 оной, 1981 оной түрүүшын кварталай түсэб амжалтатай дүүргэhэнэй түлөө арадай депутадуудай Соведэй райгүйсэдком болон партиин райкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн юм.

Комплексын партийна бүлэг багахан үе соо эбтэй эетэй, хододоо урагшаа hанаатай коллектив байгуулжа, ашаг үрэ ехэтэй, бэе бэеэ ойлгожо, туhалжа ажаллаха эрхэ байдал тогтоожо шадаhан байна. Эндэ социалис мүрысөөнэй дүн үдэр бүри согсологдожо, бултанда мэдээжэ болгогдодог. Тиихэдэ hарын hүүлээр бүхы комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан зарлагдажа, мүрысөөнэй дүн зүбшэн хэлсэгдэдэг, саашанхи зорилгонууд, арга боломжонууд хараалагдадаг байна. Эндэ байгаа дутуу дундануудые усадхаха хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдадаг.

Партийна бүлэгэй бүхы ажал ябуулга нинтэ-политическэ түсэбэй ёhоор хэгдэнэ. Тиихэдээ тэрэ комсомолой, профсоюзай бүлэгүүдтэй тон нягта холбоотойгоор хүдэлнэ. Партийна суглаанууд графигай ёhоор үнгэргэгдэжэ, элдэб шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, үйлэдбэриин болон ажалай журам сахиха, hү үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха хэрэг дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые элирүүлхэ, hүнэй шанар hайжаруулха гэхэ мэтын асуудалнууд зүбшэгдэнэ. Мүн партийна дээдын органуудай шиидхэбэринүүд хэлсэгдэдэг ааб даа.

Тэрэшэлэн тус комплексдо түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, тэрэниие шудалха талаар ехэ юумэн хэгдэдэг. Жэшээнь, эндэ үнгэргэгдэhэн суглаан дээрэ зоотехническэ тоо бүридхэхэ талаар Томско областиин "Вершининскэ hү hаалиин комплексын дүй дүршэл зүбшэгдэжэ, тэрэниие өөhэдтөө нэбтэрүүлхэ гэhэн шиидхэбэри абтаhан байна. Мүнөө энэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Мүн баhа Доодо-Ивалгын найман жэлэй hургуулиин hурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ тухай асуудалаар болоhон суглаан мүн лэ hанаанда ороно. Тус hургуулиин hурагшад энэ комплекс шефтээ абанхай юм. hурагшад сүлөө сагтаа эндэ ерэжэ, операторнуудай ажалтай танилсадаг, улаан булангыень шэмэглэдэг, наадашье харуулдаг. Энэ суглаан дээрэ комплексын хүдэлмэрилэгшэд шагнал абаhан хүгжэмэй-инструментальна түхеэрэлгэеэ hургуулида бэлэглэхэ гэжэ шиидээ hэн. Мүнөө hургуулида үнгэргэгдэдэг үдэшэнүүдтэ ирагуу hайхан хүгжэмэй зэдэлэн байхые дуулахат.

Тус комплексдо Ивалгын дунда hургуули дүүргэhэн олон hурагшад ажалладаг. КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Жаргалма Будаева энэ hургуулиин комсомолой комитедэй секретарь байhан юм. hургуулияа гансал «4», «5» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэhэн байгаа. Бүри hургуулида hуража байхадаа тэрэ hаалишан болохо байhанаа мэдүүлээ hэн. Тингэжэ тэрэ хүсэлөө хүсэлдүүлжэ, мүнөө эндэхи түрүү операторнуудай нэгэн болонхой. Мүнөө Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй зоотехническэ отделенидэ 4-дэхи курсда заочноор hурана.

— Операторай хүдэлмэри хүнгэн бэшэ даа. Тиибэшье би энэ мэргэжэл шэлэhэндээ голхорногүйб. Намайе партиин гэшүүндэ кандидадаар абаhан хэрэг хадаа ехэ хүндэтэй, минии харюусалгые бүри дээшэлүүлнэ. Гадна коллективэйнгээ түлөөшье харюусалгаяа дээшэлүүлхэ байнаб. Манай партийна бүлэг бүхы коллективэйнгээ hанал бодолоор ажаhуудаг гээшэ, — гээд Жаргалма мэдүүлээ hэн.

Тус комплексдо саг үргэлжэ айлшад ерэжэ байдаг. Москва, Новосибирск хотонуудhаа, бэшэшье область болон хизаарнуудай айлшад хүдэлмэритэйнь танилсадаг.

— hаяхан манда «Прогресс» хэблэлэй даабаряар американска уран зохёолшо Франклин Фолсом ерээ hэн. Тэрэ элдэб олон асуудалнуудые hураа. Бидэ өөрынгөө талаhаа ажал хэрэгүүд тухайгаа, совет ёhо гурим, сүлөө сагаа яажа үнгэргэдэг тухайгаа хөөрөө hэмди. Тэрэ ехээ гайхаа hэн даа, — гээд КПСС-эй гэшүүндэ кандидат С. Ринчинова хөөрэнэ.

Нээрээшье, эндэ хүдэлдэг хүнүүд hайнаар ажалладаг, hонирхолтойгоор ажаhуудаг. Энэ комплексдо саг үргэлжэ лекторнууд, артистнар ерэжэ байдаг. Тиихэдэ малшадые худалдаа наймаанай, медицинын талаар хангаха хүдэлмэри тон hайнаар табигданхай. Улаан булан сооhь дайшалхы хуудаhанууд ходо гаргагдана.

Партийна бүлэгэй гэшүүн бүхэн партийна даабаритай. Жэшээлхэдэ, Жаргалма Будаева комсомолой бюрогой гэшүүн, Светлана Ринчинова, Пурбо-Ханда Будаева гэгшэд агитаторнууд. Владимир Санжиев, Михаил Цыренов гэгшэд арадай хиналтын постын гэшүүд юм.

Комплексые даагша Д. Л. Жамбалова, партгрупорг Ц-Д. Д. Цыденов, комсорг Ц-Х. Баяртуева гэгшэд бодотол бэрхэ хүтэлбэрилэгшэд болоно. Тэдэнэр ажахык болон нинтэ-политическэ бүхы хүдэлмэри hайнаар, аша үрэ ехэтэйгээр ябуулна. Мүнөө үедэ комплексын коллектив hү hаалияа дээшэлүүлхэ талаар үшөөл hанаhанда хүрөөгүй гэжэ хэлэлтэй. Малаа адуулха бэлшээринь муу. Тингэбэшье эдэ дутагдалнуудаа усадхажа, түсэбтэ даабаринуудаа бүхыдэнь амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга боломжо бии гэжэ тэмдэглэе.

Г. МИШИН.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

АЖАХЫДАШЬЕ, ГҮРЭНДЭШЬЕ ОЛЗОТОЙ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй хугасаа соо мяха, hү болон хүдөө ажахын бусад продукцинуудые үйлэдбэрилгэ, гүрэндэ худалдалга улам дээшэлүүлхэ зорилго хадаа бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүд дотор онсолон тэмдэглэгдэнхэй. Энээниие бодото дээрэнь бэелүүлхэ харгы зам, саашанхи хараа түсэбүүд энэ шухала документ дотор тодорхойлогдонхой.

Тэдэнэй гол шиидхэхы нүхэсэлнүүдэй нэгэн хадаа хүдөө ажахын продукцинүүдые бэлдэлгын хүдэлмэриин эмхидхэл болон онол аргануудые үндэhөөрнь hайжаруулга болоно. Хоёр талын экономическа харилсаа холбооной үргэнөөр эрхилэгдэhэнэй, бэхижэhэнэй ашаар гүрэнэй, мүн продукци үйлэдбэрилдэг ажахынуудай зорилго нэгэдэн нягтаржа, ажалай бүтээсэ, шанар hайжаруулха хэрэгтэ таатай зохидоор нүлөөлнэ бшуу.

Хони үсхэбэрилхэ шэглэлтэй томо, жэл соо 40 тонноhоо дээшэ нооhо үйлэдбэрилдэг ажахынуудые гүрэндэ нооhо тушааха талаараа промышленна предприятинуудтай сэхэ холбоотой болгохо зорилгоор РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет 1979 ондо тусхай тогтоол баталан абаhан юм. Энээнэй эсэстэ хонин ажал эрхилэлгын аша үрэнь элитэ дээшэлхэ, нооhоной шанаршье hайжарха байна.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинат 1978 онhоо хойшо ажахынуудтай сэхэ холбоотой боложо эхилhэн юм. Туршалга хэхэ, дүй дүршэлтэй болохо зорилгоор энэл жэлдэ республикымнай 4 ажахынууд комбинадтай сэхэ холбоо харилсаанай договор баталhан гээшэ. Тиихэдэ иимэ эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилhэн ажахынуудай тоо жэлhээ жэлдэ олошорно. Мүнөөдэрэй байдалаар комбинадтай 247 ажахынууд сэхэ холбоотой болоод байна гэхэ гү, али 1980 ондо худалдан абтаhан нооhоной 83 процентнь эдэ колхоз, совхозуудта хүртэнэ. Илангаяа Шэтын областиин олонхи (187) ажахынуудhаа нооhон сэхэ асарагдана.

Предприяти ажахы хоёрой хоорондо сэхэ холбоо байгуулалга хадаа экономическа шэнэ түхэлэй харилсаан болоно гээшэ. Тиимэ дээрэhээ энэ дүй дүршэлые шэнжэлхэ, саашадань мүлирүүлэн нарижуулха гээшэ хоёр талаhаа эрхилэгдэхэ хэрэг мүн. Комбинадтай сэхэ холбоо баталhан ажахынууд зүүлжээ 1600, баруун тээшээ 1000 километр зайда оршодог.

Предприятиин дэргэдэ ажахынуудтай сэхэ харилсаа холбоо байгуулха үүргэтэй тусхай цех байгуулагданхай. Эндэ дүй дүршэлтэй болоhон, шадабари мэргэжэл ехэтэй мастернууд хүдэлнэ. Жэшээнь, Л. С. Мяханова, М. А. Баранникова, М. А. Олзоева, Е. И. Голубчикова, Л. М. Мятанова болон бусад ажал хэрэгүүдээ урагшатай ябуулжа, хүдэлмэридөө шэнэ онол арга нэбтэрүүлхын тула эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана.

Комбинадтай сэхэ холбоотой болоhон ажахынуудhаа абтаhан нооhоной классай, шанарай шэнжэ түхэл хараад үзэе. Республикын колхоз, совхозуудhаа худалдан абтаhан нооhоной 31,5 процентнь меринос болоно. Гэхэтэй хамта Бэшүүрэй районой «Победа» колхозhоо бүхы нооhонойнь 89,1 процентнь, Зэдын «60 лет Октября» колхозhоо 80 процентнь меринос классай нооhон ерэhэн байна. Тиихэдэнь Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз, «Пограничный» совхоз, Мухар-Шэбэрhээ—Суулгын совхоз, Зэдэhээ — Алцагай совхоз оройдоол 5 процент меринос нооhо худалдаа.

Үшөө нэгэ зэргэсүүлгэ хэхэдэ hонирхолтой. Нёдондо жэл Шэтын областиин ажахынуудай тушааhан нооhоной 50,4 процентнь, Эрхүүгэй — 56 процентнь меринос классай нооhон байгаа. Харин сэбэр нооhоной гаралга хараха болоо hаа, иимэ байна: Буряадай республика — 44,4 процент, Шэтэ — 47,3 процент, Эрхүүгэй область — 45,4 процент.

Эдэ тоонууд юу харуулнаб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, манай республикын ажахынуудай хонидой үүлтэр хүршэнэрэйхидтэ хүрэнэгүй. Хоёрдохёор, нооhо хайшалалгын шанар эрид hайжаруулха гээшэ мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно бшуу. Энээнhээ дашарамдуулан, үшөө нэгэ асуудал дээрэ тогтолтой.

Нарин сэмбын комбинадтай сэхэ холбоотой болоhон манай республикын 46 ажахынуудай оройдоол 20 багахан гараниинь сэбэр нооhоной гаралга шалгаха өөhэдын лабораторитой юм. Тиимэ болохолоороо эдэл ажахынуудhаа ерэhэн нооhон зүбөөр класс классаараа илгаатай, сэбэр нооhоной гаралга зүбөөр тодорхойлогдоhон байжа, ажал хүдэлмэри ехэл хүнгэдхэнэ бшуу. Харин бусад ажахынуудhаа бүдүүн түлэгыень баримталаад илгаhан, таамагшагаар маркировко хэгдэhэн нооhон ерэхэдээ, предприятида hаад ушаруулна, ажахынуудые ехэ хохидолдо оруулна.

Үшөө тиихэдэ, нооhо сэбэрлэхэ технологидо тад харша нэгэ баримта дурдая. Нёдондо жэл Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз, «Пограничный» совхоз, Зэдын Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз, «Заречный», Алцагай совхозуудhаа гүрэндэ тушаагдаhан нооhоной 20—27 процентнь элдэб юумэнтэй, гол түлэб бүд hадай үртэhэнтэй холисолдошоhон байжа, үнэ сэнгынь нилээд доошолоо бшуу. Тиихэдэ тоhон шэрэ халдаhан нооhон тон үнэгүйгөөр сэгнэгдэдэг гээшэ.

Эндэ нэн түрүүн хо
ажахынуудай хүтэлбэ
шэдэй зэмэ тон ехэ.
Хонишод ямар зэ
Түрэлгын үедэ манай
шод эхэ хонин хурьга
рые нэгэ үнгын
уртэhөөр тэмдэ
hүүлдэнь тэрэнээ
нооhонhоо, хуры
хүзүүнhээ тайлажа
нагүй. Тэдэнь
лалгын үедэ нооh
холисолдожо,
када эльгээгдэнэ.
хынуудай хүтэлбэри
дэй, илангаяа зоо
мэргэжэлтэдэй зэ
юун бэ? Тэдэнэр түр
кампаниин үедэ хо
тамгалха тусхай шэр
нишодоо гүйсэд ханга
Саашадаа иимэ дутагда
үндэhөөрөө усадхагдаха
той.

Дээрэ дурсагдаhан
далнуудай саг үргэлжэ
ралдадаг ушарhаа комб
та ороhон нооhоной гүр
хи тюк бүхэниинь за
дажа, дахинаа шалга
баатай болоно. Тиихэ
нооhон ехээр таhалагд
уригдажа, шанараа
гэнэ бшуу. Энэ талаар
най республикын ажах
«сагаан алтанайнгаа»
сэнгые элитэ доошолуу
горитой хохидолдо ор

Эдэ бүгэдые дурдаад
хадаа, промышленно
шье, ажахынуудташье
тай туhатай болохо то
лол хэхэ зэргэтэйбди.
орондоо hайн шанартай
hо үгэхын тула хонин
лай шэглэлтэй ажахын
гэжэлтэдэй, промышле
предприятинуудай,
шалгадаг зональна лаб
торинуудай, гүрэнэй инс
цинүүдэй хүдэлмэрилэгш
имагтал хамтын оролдо
ашаар продукциин ш
дээшэлхэ байна бшуу.

Ю. БОГОМОЛО

ДИПЛОМООР ШАГНАГДАБА

Бурладай модо болбосоруулдаг, мебель хэдэг комбинат республикымнай түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Комбинадай хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилхэ hарын, кварталай, жэлэй түсэбүүдые саг болзортонь дүүргэжэ байдаг. Үнгэрhэн арбадахи табан жэлые hайн үрэ дүнтэйгөөр түгэсхөө.

Комбинадай цехүүдтэ ажалай эрхэ байдал hайжаруулгаар, үйлэдбэри дээрэ гэнэ усал hэргылхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Ушар иимэhээ ажалай эрхэ байдал hайжаруулгаар Бүхэсоюзна харалгада БМДК-гай коллектив 1980 ондо эрхим hайн үрэ дүн туйлаhанайнгаа түлөө ВЦСПС-эй тусхай дипломоор шагнагдаба.

Я. КАПСУДИН, комбинадай ахамад инженерэй орлогшо.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ГАБЬЯАНЬ ЕХЭ

Николай Васильевич Челмакин модо буулгадаг, тээдэг кранда хүдэлдэг дээдэ гарай мэргэжэлтэ байгаа. Тиигэбэшье тэрэ дүршэhэн ажалаа орхижо, предприяти соогоо ехээр гээгдэжэ ябадаг хайрсаг хэхэ жэжэхэн хабтагай гаргадаг цехтэ хүдэлөөд туршаха эрмэлзэлтэй байhанаа баазынгаа дирекци болон партийна комитедтэ мэдүүлhэн бэлэй. Коммунистын үнэн сэхэ хүсэлэн, hайн hайхан үүсхэлтэ хэрэг үндэрөөр сэгнэгдэжэ, хүсэндэнь хүргэгдэhэн байха юм.

Тиигэжэ Николай Васильевич нёдондоной ноябрь hараhаа Сэлэнгын модоной баазын хайрсаг болохо нимгэхэн хабтагай гаргадаг цехэй оператор-рамщигаар хүдэлжэ эхилээ hэн. Шпала болон бусад продукци үйлэдбэрилгэhээ үлэгдэл болоhон элдэб томо, жэжэшье, хальhаншье модые нэгэ хэмжүүрээр тайраха, ута рууhь хюрөөдэхэ гээшэ ехэ шадабари хэрэгтэй хүдэлмэри юм. Гэбэшье тэрээндэ энэ хүдэлмэришэн түргөөр дүршөө, онол аргынь шудалаа. Шэнэ газарайнгаа, шэнэ коллективэйнгээ баhал дээдэ гарай мэргэжэлтэ болон суурхажа эхилээ.

Коммунист Н. В. Челмакин ганса ажал хүдэлмэрээрээ түрүү зэргэдэ ябана бэшэ. Энэмнай цехэйнгээ партийна эхин организациин секретаряар hунгагданхай. Энэ даабаряа эрхимээр дүүргэдэг байhыень предприятиин партнкомой секретарь Екатерина Михайловна Кузьминых олон жэшээнүүдээр баримталан хөөрөө hэн.

Цехэй партийна организаци 23 коммунистнуудhаа бүридэн нэгэдэнэ. Тэдэнэр гол түлэб крановщик, оператор, слесарь мэргэжэлтэй, ажалай түрүүшүүл, коллектив соогоо хүндэтэй, суурхан ябадаг зон юм.

—Манай цехэй коммунистнууд бүгэдэндөө ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг, түрүү зэргэдэ ябадаг юм. Партийна даабаригүй хүн гэжэ байхагүй. Ниитынгээ хүдэлмэриие хэр дүүргэжэ ябаhан тушаагаа тэдэнэр партийна хамтын суглаан дээрэ гү, али партбюрогой заседани дээрэ мэдээсэжэ байдаг. Иимэ эрилтэ табидаг болоhонhоомнай хойшо коммунистнуудай харюусалга эли бодо дээшэлээ, эдэбхинь үргэдөө гэжэ хэлэхэ байнаб, —гэжэ Николай Васильевич сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө магтан hуугаа hэн.

Челмакинай хүдэлдэг бригадада 25 хүн ажаллана. Энэ коллектив подрядна гуримаар ажалаа бүтээнэ. Тиигэжэ хүн бүхэнэй эсэсэй салин хүлhэн ажалда хабаадалгын

хэмжээгээр тодорхойлогдоно. Хүдэлмэридөө гарахагүй гү, али hамшаха, ажалай журам, ниитын гурим эбдэхэ гэхэ мэтын хазагай ябадал гаргаха ушар энэ коллективтэ сүм усадхагданхай.

Тус бригада түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлые түрүүшынь hараhаа урагшатай hайнаар, алхаса үргэнтэйгөөр эхилэнхэй. hара бүриин даабарииe ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Гээгдэлhээ гаража, мүнөө түрүү зэргэдэ дабшажа ябаhан шпала болон хайрсагай хабтагай гаргадаг цехэй коллектив «Коммунис ажалай цех» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэхэбди гэhэн зүйл энэ жэлдэ бэелүүлхээр абаhан социалис уялга соогоо орууланхай. Энэ тэмсэлые цехэй парторг Николай Васильевич Челмакин толгойлно гэжэ бэшэгэйнгээ эсэстэ тэмдэглэе.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.
Прибайкалиин район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оператор Н. В. Челмакин.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала hалбари

ҮШӨӨ ДАХИН АДУУН ТУХАЙ

Бүхы дээрэнь хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэгээ хамта, тэрэ тоодо мал ажалда онсо анхарал хандуулха, мяха, hү болон бусад продукци эрид ехээр абадаг болохо тухай КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд соо түсгаар заагдаhан байна.

Түбхын түрүүн үхэрэй, хониной, гахайн, шубуунай мяха ехээр үйлэдбэрилхын хажуугаар, ой тайга, хада уула газартай нютагуудта оро, адуу морндые олоор үсхэбэрилжэ, эрхим шанартай мяха элбэгээр абаха тушаа партиин съездын материалнууд соо баhал анхарал хандуулагданхай.

Республикын хойто захын районуудай нэгэн болохо Баунтын дайдада илангаяа адуун hүрэг үсхэбэрилхэ талаар горитой арга боломжо бии гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээнь, манай эндэхи Амалаадай совхоз газар нютагайнгаа, байгаалиингаа эрхэ байдалаар анханhаа хойшо үхэр, адуу морндые үсхэбэрилдэг гол шэглэлтэй байhан гээшэ. Бүхыдөө үйлэдбэрилдэг продукциин 90 процентнь мал ажалhаа абтана. Манай эндэ хада уулануудай хоорондуур, ой тайгын соорхойнууд соогуур үргэн ехэ бэлшээриин газар бии. Эгээл эндэ хэр утhаа хойшо адуун hүрэг үбэл, зунгүй бэлшэдэг.

Тусхайлхада, мүнөө ажахыдамнай 4300 эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 1100 үнеэд, баhал мянга шахуу адуу морид үсхэбэрилэгдэнэ. Өөhэдынгөө арга боломжые хараадаа абажа, бидэ hүүлэй жэлнүүдтэ мяха ехээр үйлэдбэрилхын тула үхэр болон адуу моридой тоо толгойе олон болгохо, үүлтэрыень hайжаруулха, мүн адууhа малдаа hайн байрануудые түхеэрхэ, тэдэнээ үбhэ тэжээлээр хангаха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэнэбди.

Жэшээлхэдэ, арбадахи табан жэлдэ адуу моридоо олон болгожо, илангаяа гүүнүүдэйнгээ тооe олошоруулаабди. Энэ үе соо бүхыдөө 867 унаган абтаа гэхэ гү, али зуун гүүн бүхэнhөө жэлдээ дунда зэргээр 52 унаган түлжүүлэгдээ. Тэрэшэлэн совхоз жэл бүхэндэ 330—450 центнер адуунай мяха гүрэндэ худалдана.

Адуун hүрэгтэ юундэ иимэ ехэ анхарал хандуулнабибди гэхэдэ, нэгэдэхеэр, адуунай мяхан үхэрэй мяханда орходоо hураггүй хямда сэнтэйгээр абтана бшуу. Хэрбээ нёдондо ажахыда абтаhан үхэрэй мяханай центнер бүхэниинь 482 түхэригтэ болоходонь, моринoй мяханай центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 382 түхэригтэ хүрөө hэн. Хоёрдохёор, адуун hүрэгые үбэл, зунгүй адуулхада таатай зохид бэлшээриин газар эндэхи хада уулын забhараар, ой тайгын заха, соорхойгоор элбэг гэжэ дээрэ дурдаа hэм.

Гэхэтэй хамта адуун hүрэгые бүри түргэнөөр олошоруулха, энэ hалбариhаа продукци ехээр абаха, ашаг олзо оруулха арга боломжоёо үшөөл гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүйбди гэжэ хэлэхэ ушартай. Илангаяа hүрэг соомнай эмэ адуун үсөөн байhаар, гүүдhээ унагад баhал үсөөн абтана. Ойрын жэлнүүдтэ зуун гүүн бүхэнhөө адагынь 75—80 унага абажа, нэгэшье үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлдэг болохо ёhотойбди. Тингэжэ шадаа hаа, арбан нэгэдэхи табан жэлдэ адуун hүрэгөө хоёр дахин олон болгохо арга бии.

hүүлэй жэлнүүдтэ бидэ адуу моридойнгоо үүлтэр hайжаруулхын түлөө башкирска үүлтэрэй азаргануудые асаржа hүрэгтөө табинабди. Энэ үүлтэрэй адуун манай эндэхи шэрүүн уларилтай эрхэ байдалда яhала таарана. Хэдэн жэлэй ажаглалта дээрэhээ харахада, башкирска үүлтэрэй азарганууд hүрэгөө hайнаар тараангүй хаража ябадаг, мүн тэдэнэй түл — унагад шэрхи, тобир сула байдаг. Тиимэhээ тэдэ азаргануудые hүрэгтөө табидаг болоhонhоомнай хойшо унагад олон абтадаг болоо. Саашадаа манай эндэхи нютагта дүтэрхы эрхэ байдалтай Яхадай АССР-эй ажахынуудhаа тэндэхи үүлтэрэй моридые асаржа үсхэбэрилхэ хэмжээ абажа байнабди.

Манайда адуун hүрэг ямар гуримаар үсхэбэрилэгдэнэб гээд тобшоор хэлэхэдэ, иимэ. Хэнэйшье мэдэhээр манай эндэ адуун hүрэгые нэгэ газарта олоор суглуулжа байлгаха нэлэнхы ехэ бэлшээри үгы юм. Тиимэhээ нэгэ-нэгэ азаргатай 10—18 гүүд hүрэг hүрэгөөрөө таhаржа, хадын хүндыгөөр, ойн соорхойгоор бэлшэжэ ябадаг. Нэгэ хахад, хоёр жэлтэй болоhон даагад, гунадые амяарнь hүрэг болгожо, эрэ, эмээрнь ондо ондоо байлгадагбди.

Адуумнай хабартаа, зундаа холын ой тайгын бэлшээридэ адуулагдаад, намар хожомхон тэндэhээ голдо оруулагдажа, үбhэнэй абтаhан хойно сабшалан дээрэ, зеленкын hүүридэ бэлшээгдэдэг. Гүүнүүдэйнгээ унагалха үедэ адуушад hүрэгөө ехэл ханалгатай наринаар харууhална. Тэдэнээ hалхигүй нэмэри дулаан газарта адуулдаг, ходо үдэр hүнигүй хаража байдаг юм.

Үнгэрhэн жэлэй дүнгүүд дээрэhээ харахада, түбхын түрүүн дүршэлтэй бэрхэ адуушадай дуталдадаг дээрэhээ энэ hалбаримнай ёhоор өөдэлнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхээр. Илангаяа ажалаа hайн мэдэхэ, тэрээндээ үнэн зүрхэнhөө дуратай, шадабари мэргэжэл ехэтэй хүнүүд лэ үсөөдэнэ. Мүнөө бүхы адуун hүрэгые нормын ёhоор 12 хүн харууhалха аад, оройдоол 6 хүн (ахалагша адуушаниинь С. О. Родионов) даажа байна.

Ута шэмэрүүн хүйтэн үбэл болодог манай эндэхи эрхэ байдалда жэжэ унага, даагадта, туранхай адуунда үбэлжэлгын үедэ үбhэ тэжээл нэмэжэ эдюулээгүйдэ яашье таарахагүй. Гэбэшье, тиимэ үбhэ тэжээл адуунда таhалжа үгэхэ арга боломжо манда тон бага. Илангаяа талха тариянай зүйл оройдоошье хүрэнэгүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, манай эндэ ороохо тариян ургадаггүй.

Гүүд, унагадта талха тария бага зэргээршье эдюулдэг болоо hаа, түл hураггүй олон абтадаг болохо байна.

Шэнэ табан жэлэй түсэб табихадаа, hүрэг соогоо гүүдэй тооe даб дээрэ 40—45 процентдэ хүргэхэ зорилго табигдана. Энээнтэй хамта адуу моридойнгоо үүлтэр hайжаруулжа, мяхалиг сула болгохо байнабди. Нигээд гүрэндэ тушаагдаха адууe, даагануудые hүрэгhөө амяарайнь илгажа шахадаг болохобди. Тэрэшэлэн Башкирай АССР-эй ажахынуудай жэшээгээр унагадые багаhаань hайн харууhа, тэжээлдэ байлгажа, тэдэнээ зургаа hаратайдань түс түстэнь 280 килограммhаа бага бэшэ шэгнүүртэй болгохо зорилго табигдана. Тиигэхын тула гансашье өөhэдынгөө бэлшээри hайнаар хэрэглэхэ бэшэ, манай газарhаа ондоо тээгүүрхи холын ой тайгын hайн бэлшээри бэдэржэ, тэндэ даагад, гунадые тиишэ абаашадаг болохомнай. Гүүнүүдые хэрэгтэй сагтань оруулжа адуулхаар зеленко таридаг болохоор хараалнабди. Гүүн бүхэндэ адагынь 0,5 гектар тиимэ зеленко таригдаха юм.

Адуушадые зүбөөр ур
шуулхын тула, тэдэнэй а
лай болон нэмэлтэ түлөө
гуримшуулхаар болоо. Ма
hанахада, зуун гүүн бүхэн
дунда зэргээр 75—80
дээшэ унага абаhан, бү
hүрэгөө гарза хоролто
гөөр ондо оруулhан ад
шадта гол түлөөhэн дээ
нэмэлтэ болгожо, нэгэ
га үгэдэг байбал, таарам
тай болоо гэжэ hанахаар.

hүрэг соо ябаhан ад
хэрэгтэй сагтань барижа
шэлхэ, hоно батаганаа
hэргылхэ хэмжээ абахы
ла тэдэниие оруулха тус
хорёо, үйтан хашалтан
дые түхеэрхэ шухала. Тэрэ
гүйгөөр үбшэнhөө hэргыл
жын, эмшэлэлгын хүдэлм
саг соонь хэхэ аргагүй.

Үшөө нэгэ асуудал юуб
хэдэ, манай эндэ мори ү
хүдэлмэриин айхабтар шу
ла хүсэн болоно. Жэшээ
үбhэ сабшалга, хуряалгын
дэ морёор лэ эхэнхи хүд
мэри хэгдэнэ ха юм. М
малшад мори унаагаар
ажалаа бүтээнэ бшуу. Со
хоздо зундаа 120—140
рид элдэб хүдэлмэридэ
рэглэгдэдэг.

Тингэбэшье эндэ нэгэ
дэн бэрхэтэй асуудалну
ушарна. Мори унаае бү
үргэнөөр хэрэглэжэ, ажах
доторой жэжэ-божо хүдэлм
риин гаргашые хороохо
хэдэ, эмээл, хазаар, хому
болон бусад тоног зэм
гүүд дуталдана. hүүлэй
дэ хүнүүдэй hуутаад ябаг
хүнгэн тэргэ оройдоошье
дохоёо болинхой. Унаа
моридые тахалха таха,
дааhан хомор. Адууша
бэлшээри дээрэ байрлаха
нүүдэл вагонхонуудаар м
ниие хангадаг hаань, е
hайн бэлэй. Белорусска СС
эйхидэй жэшээгээр тиимэ
гонхонуудые республика
тор бүтээдэг болохо арга
юм аа гү гэжэ hанахаар. Э
асуудалнуудта анхарал ха
дуулхаар болоо. Тэрээнтэ
хамта адуушадай үмдэхэ
со дулаан хубсаhа —
дэгэл, гутал магазинууд
асаржа худалдадаг байба
тон зохисотой ха hэн.

Адуун hүрэгые зүбөөр
хэбэрилжэ, энэ hалбари
ашаг үрэ ехэтэй болгохо,
зониие эрхим шанартай м
хаар хангаха зорилгые шии
хэхэ хэрэгтэ бодото хубит
оруулха арга боломжо манай
эндэ гүйсэд бии.

Ф. БАШКУЕВ,
Баунтын районой Амалаадай совхозой директор.

АЖАЛША ХҮНЭЙ АША ТУhАДА

Совет арадай hуудал байдалые саашадань hайжаруулха талаар КПСС-эй XXVI съездын хараалhан программые бэелүүлгэдэ профсоюзууд ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Хүн тухай, тэрэнэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүд тухай оролдолго тэдэнэй гол анхаралда байдаг. Хүнүүдэй ажалай, hуудал байдалай ба амаралтын эрхэ байдалые hайжаруулха талаар профсоюзай эмхинүүдэй ябуулдаг хүдэлмэри тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд иигэжэ мэдээсэнэ.

hЭЛЬБЭН ШЭНЭДХЭХЭ ТҮСЭБЭЙ ЁhООР

Москвадахи В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ электрозаводто трансформаторнуудые хабсаргаха шэнэ участок ашаглалгада оруулагдаба. Тэрэ нарижуулан hайжаруулагдаhан түхеэрэлгээр хангагданхай. Хэрэгсэлнүүдые лаагаар ба эмаляар хушаха хүдэлмэри оньhожоруулагдаа. Энэнь ажалай бүтээсые имагтал горитой дээшэлүүлээ бэшэ, мүн ажалай эрхэ байдалые үндэhөөрнь hайжаруулха арга олгоо.

Профсоюзай эмхиин эдэбхитэй хабаадалгатайгаар бэелүүлэгдэдэг шэнэдхэн hэльбэлхэ түсэбөөр томо электромашинануудай цехые, бусадшье участогуудые шэнээр түхеэрхые хараалагдана.

Ажалша хүнүүд тухай анхарал оролдолго гаргажа байхадань, предприятиин коллектив габшагай ажалаараа харюусана. Хэдэн зуугаад хүдэлмэришэн жэлэйнгээ даабаринуудые Агууехэ Октябриин 64 жэлэй ой болотор дүүргэхые уялгаланхай.

Москва.

КОЛЛЕКТИВТЭЭ БУСАБА

Түгэс мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэ Т. Сайкова Фрунзе хотын «Первое Мая» нэгэдэлдээ хүдэлхэеэ ерэбэ. Үхибүүдэйнгээ хойноhоо харахын тула хахад жэлэй саада тээ тэрэ үйлэдбэрээ орхиhон байгаа. Мүнөө тэрэ гэртээ юумэ оёно.

Профсоюзай эдэбхитэдэй үүсхэлээр гэртээ ажалладаг хүнүүдэй бригада эмхидхэгдэнхэй. Тус нэгэдэлдэ мэргэжэлтэд юундэ тогтожо хүдэлнэгүйб гэжэ шэнжэлээд, профсоюзай комитет коллективые тогтонижуулха комплексно түсэб табяа hэн. Хүдэлдэг эхэнүүдтэ тааруу зохид эрхэ байдал байгуулгада онсо анхарал хандуулагдаhан байгаа. Тэдэнэр бултадаа нэгэ халаанда хүдэлдэг болонхой. Гэртээ ажалладаг хүдэлмэришэдэй үхибүүдые саадта, яслида абадаг, пионерлагерь ошохо путевко үгэдэг юм.

ФРУНЗЕ.

ЗАЛУУШУУЛ — ГОЛ АНХАРАЛДА

Дээдэ hургуулинууд болон техникумүүдтэ орохо газай аппаратурын Октемберянска заводhоо залуу хүдэлмэришэд бэлэдхэлэй курсада hурахые Ереван хото мүнөө жэл ошохогүй. Профсоюзай эмхиин үүсхэлээр эндэ «Абитуриентын hургуули» нээгдэнхэй. Үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд, экономистнууд, нютагай дунда hургуулиин багшанар тэндэ багшалдаг болоо юм.

— Залуушуул тухай анхарал оролдолго манай профсоюзай гол анхаралда байдаг юм, — гээд завкомой түрүүлэгшэ Г. Хачатрян хэлэнэ. —Хүбүүд, басагадай hуралсалда, тэдэнэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ илангаяа ехэ анхарал хандуулдагбди. Мүнөө гурбадахи залуу хүдэлмэришэн бүхэн дээдэ ба дунда hургуулинуудай үдэшын гү, али заочно факультедүүдтэ hурана. Заводто хүдэлдэг техническэ болон экономическа бүгэдэ ниитын hуралсал ехэ ашаг үрэтэй юм. Залуу хүдэлмэришэнэй hургуули, мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсанууд ехэтэ hайшаагдадаг.

Армениин ССР.

ПРОФСОЮЗАЙ ЭДЭБХИТЭДЭЙ ҮҮСХЭЛЭЭР

Прохладненска оёдолой фабрикын хүдэлмэрилэгшэд предприятиингаа газар дээрэhээ гарангүй, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, промышленна ба ажахын эд бараа худалдан абаха аргатай болоо. Эндэ профсоюзай эдэбхитэдэй үүсхэлээр захил абаха столнууд нээгдэнхэй. Фабрикын дэргэдэхи столово оёдолшодые үдын хоолоор гансал хангадаг бэшэ, мүн хүсэд болбосоруулагдаагүй эдеэ хоолой зүйлнүүдые тэдэнэртэ худалдадаг юм.

Хүдэлмэришэдэй hуудал байдалые hайжаруулха талаар профсоюзай эдэбхитэд бусадшье хэмжээнүүдые абана. Жэшээнь, хамтын шэнэ байрада медпункттай хамта «ажаhуудалай цех» нээгдэнхэй. Тэндэ парикмахерска, гутал оёжо заhаха мастерской бии.

Кабардино-Балкарай АССР.

ХАДЫН ЗҮРГЭ ХАРГЫГААР

Аяншалагшад рудагаар баян Алтайн эгээл холын заха булан тээшэ hонирхолтой аяншалгада гараха аргатай болоо. Аяншалганууд ба экскурсинуудай талаар областной совет тэдэнэй гүйлтаар эмээл морёор аяншалхын тула 200 шахуу километр утатай харгы зам нээгээ.

Холо хада газарта оршодог аяншалгын бааза ошохые эмээл морёор аяншалха дуратай түрүүшын бүлэг хүнүүд Ново-Ульбинки тосхонhоо гараа. Тэндэ тааруу зохид коттеджнууд, аяншалгада хабаатай хэрэгсэлнүүдые хүлhөөр барюулха пунктнууд нээгдэнхэй. Замда ябаhан хүнүүдтэй радио-холбоон бэелүүлэгдэдэг юм.

Казахстанай үргэн уужам тала дайдаар аяншалгын хэдэн арбаад аян зам бии. Хэдэн мянгаад ажалшад амаралтаа аяншалгын баазада үнгэргэнэ.

Усть-Каменогорск.

1981 оной июлиин 26, воскресени— hунгуулиин Кабанскын 522-дохи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадые hунгаха үдэр

СЕРГЕЙ ВАСИЛЬЕВИЧ БАШИЛОВ

hунгуулиин Кабанскын 522-дохи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат

Сергей Васильевич Башилов Калининскэ областиин Кимры хотодо алба хаагшын гэр бүлэдэ 1923 ондо түрэhэн юм. 1947 онhоо КПСС-эй гэшүүн.

Дунда hургуули дүүргэhэнэй hүүлээр тэрэ 1940 ондо Москвагай түмэр замай транспортын инженернүүдэй институтда орохон байна.

1941 оной октябрь hарада Сергей Васильевич hайн дураараа Совет Армида алба хэхээ ошожо, фашис булимтарагшадтай болоhон тулалдаануудта хабаадаhан юм. 1945 оной декабрь hарада hуралсалаа дахин үргэлжэлүүлоэ. Институт дүүргэhэнэй удаа С. В. Башилов Тюменскэ областиин Тобольск хотодо прорабаар ажаллажа эхилhэн, удаань барилгын участогай начальнигаар, «Сиблестрансстрой» трестын СМУ-гай ахамад инженерээр, «Иртышлестрансстрой» трестые эрхилэгшээр, Тюменскэ совнархозой барилгын ба барилгын материалнуудай промышленностиин управлениин начальнигаар ажаллаа.

С. В. Башилов 1963 онhоо «Главсредуралстройн» барилгын талаар Главна управлениин начальнигай орлогшоор, начальнигаар хүдэлбэ.

Тэрэ 1976 ондо барилгын ба барилгын индустриин таhагай начальнигаар — СССР-эй Госпланай гэшүүнээр баталагдаа hэн.

1979 оной декабрь hарада Алас-Дурна зүгэй ба Забайкалиин районуудтахи СССР-эй барилгын министрээр томилогдоо.

С. В. Башилов 30 гаран жэлдэ барилга дээрэ хүдэлхэ үедөө барилгын үйлэдбэриин бэрхэ эмхидхэгшэ, үндэр мэргэжэлтэй инженер байhанаа харуулба. Тэрэнэй хабаадалгатайгаар, тэрэнэй эдэбхитэй хүтэлбэри доро хара ба үнгэтэ металлургиин, химическэ, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин, мүн арадай бусадшье hалбариин томо предприятинууд ашаглалгада оруулагдаhан байна.

Сергей Васильевич Алас-Дурна зүгэй ба Забайкалиин районуудта үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань хүгжөөхэ, барилгын техническэ хэмжээе, барилга-хабсаралгын хүдэлмэринүүдэй шанарые дээшэлүүлхэ, барилгын организацинуудай үйлэдбэриин үндэhэ hуурине байгуулха, социальна болон соёлой, hуудал байдалай объектнүүдые, гэр байрын барилга эрхилхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэдэг гээшэ.

С. В. Башилов оронойнгоо нийтэ-политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэрэ КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй VIII, IX зарлалнуудай Верховно Соведэй депутадаар hунгагдаhан, КПСС-эй XXIV, XXV, XXVI съезднүүдэй делегат байhан.

Тэрэ Ленинэй, Октябриин Революциин орденуудаар, Ажалай Улаан Тугай хоёр орденоор, медальнуудаар шагнагданхай.

Главбурстройн барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй Таловска заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Кабанскын районой «Шергинский» совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшад hунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ Буряадай АССР-hээ Национальностьнуудай Соведэй hунгалта үнгэргэхэ талаар hунгуулиин Кабанскын 522-дохи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Сергей Васильевич Башиловые нэгэн дуугаар дэбжүүлhэн байна.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

Советүүдэй хүдэлмэри

ТЭЖЭЭЛЭЭР ТҮГЭС ХАНГАГДАХА

Хүдөө нютагай ажалшадта харюусалгата сагуудай түхэрэн жэл соо hубарисалдан ерэжэл байдагынь мэдээжэ. Мэнэл hаяхана хашанха хабар үнгэржэ, хүхэ зүлгэ дээрэ мал адууhанай гараhанда урмашаhаар байтар, үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ халуун хаhа орожо ерэбэ. Тиимэhээ эдэ үдэрнүүдтэ районоймнай ажалшад нийтынгээ малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ hанаан бодолоо хандуулна.

Нёдондо ажахынууднай ган гасуурта ехээр дайрагдажа, тоншье бага үбhэ тэжээлтэйгээр үбэлжэлгэдэ ороhон юм. Тарялан, сабшалангууд дээрэhээмнай хэрэглэгдэхэ тэжээлэй оройдоол дүшөөд процент хуби бэлдэгдээ hэн. Энэ үбэлдөө холын хизаар, областьнуудhaa үнэтэй сэнтэй тэжээл зөөхэ баатай болгогдожо, мал ажахын продукци үйлэдбэрилгэмнай нилээд хойшо татагдаа. Тиибэшье тон ехэ оролдолгын ашаар, малшадаймнай эдэбхи үүсхэлээ элсүүлжэ ажаллаhанhaa улам жалан эдэ бэрхэшээлнүүд бараг дабагдаа гээшэ.

Зүгөөр шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые тушааха түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ hайн hуури табигдаа. Мүноо районоймнай ажалшад мяха, hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээд, байгша онойнгоо социалис уялгануудые уридшалан дүүргэхээр зоригжонхой, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Шэнэ табан жэлдэ хүн зониие хүдөө ажахын продуктнуудаар элбэгээр хангаха тусхайта программа бэелүүлгэдэ нийтын малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ зорилго партимнай табинхай. Тиимэhээ малаа үбhэ тэжээлээр хангалга онсо удхатай асуудал боложо үгэнэ.

Энэ тон шухала хэрэг урагшатайгаар бэелүүлхын тулада hаяын жэлнүүдэй хугасаа соо тарялангай, сабшалангай болон бэлшээринүүдэйнгээ ургаса дээшэлүүлжэ, нийтынгээ малые тэжээлээр хүсэд хангаха зэргэтэйгээ мэдэрнэбди.

Ямар арга боломжонуудта найдажа, тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ болонобибди?

Нэн түрүүндэ эдлэдэг газартаа тон анхаралтайгаар, эзэн ёhoop хандажа, үрэжэлынь hайжаруулха хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха ёhотойбди. «Муу газар байдаггүй, тулюур эзэд байдаг» гэhэн үгэ эндэ дурдалтай.

Манай ажахынуудай эдлэдэг газарнууд үрэжэл муутай гэжэ хэлэжэ яашье болохогүй. Ган гасууршье жэлнүүдтэ hайн уhалжа шадаhанай ашаар үндэр ургаса хуряагдадаг тарялан, сабшалангууд яhала бии юм. Энэ талаар Хүдэриин, Улаадын совхозуудай, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой ажалшадhaa газартаа эзэн ёhoop хандадаг hайн жэшээ абамаар. Нёдондо Хүдэриин совхозойхид сабшалангайнгаа гектар бүриhөө 21 центнер үбhэ хуряагаа hэн. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой сабшалангай гектар бүриhөө 19 центнер үбhэн абтаа. Бэшэшье ажахынууднай сабшалан дээрээ саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулжа шададаг haa, мүн лэ hайн дүнгүүдые туйлаха аргатайл байха.

Эдэ бүгэдые хараадаа абан, партиин районно комитедэй бюро, районно Соведэй гүйсэдком энэ хабартаа ажахынуудай эдлүүриин газарнуудай үрэжэл дээшэлүүлхэ талаар габшагай ажалай хоёр hара соносхоhон байгаа. Энэхэн болзор соо тарялан, сабшалангууд дээрэ 60.165 тонно наг шэбхэ гаргагдажа тараагдаа, агротехническэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаа. Нилээд ехэ талмайнууд дээрэ хүрьhэ hайжаруулалгын, сэбэрлэлгын, бургааhа шугытай, болдогтой газарнуудые ашаглалгада оруулалгын хүдэлмэри хэгдээ. Уhалууриин системээр, бүлүүрэй станцинуудаар тарялан, сабшалангай талмайнууд хэдэн дахин уhалагдажа, саг соогоо шиниг нойто дутамаггүй байhанай ашаар байгша ондо гандаха гээшые мэдээгүй байhaар. Тиихэдээ доболиг газарнуудые уhалалгада ехэ анхарал табигдаа. Мүнөөшье 50 бүлүүр станцинууд, 21 уhа сасадаг түхеэрэлгэнүүд доболиг сабшалан, бэлшээринүүдые уhалhан зандаа.

Жэшээнь, Мөөрөөшын совхозойхид энэ жэлдэ сабшалан дээрээ ехэ хүдэлмэри ябуулна. Эндэхи луговодууд үбэлдөө сабшалангаа уhалжа эхилhэн юм. Газарай үрэжэл hайжаруулгын хоёр hара соо тарялан, сабшалан дээрээ наг шэбхэ ехээр тараагаад, бүлүүрэй станцяар 5200 гектар газар hайнаар уhалаа.

Нуга сабшалангуудаймнай ургасын hайн тула, үбhэ тэжээл хуряалгын хүдэлмэри эндэмнай хэзээ хэзээнэйхиhээ эртүүр эхилхээр хараалагдана. Байгша ондо районоймнай ажахынууд 22.210 тонно үбhэ, 6500 тонно сенаж, 81030 тонно силос, 2350 тонно үбhэнэй витаминтай гурил бэлэдхэхээр түсэблэhэн байна. Тиигэжэ районоймнай бүхы 15.129 гектар сабшалангай гектар бүриhөөнь дунда зэргээр 14—15 центнер үбhэн хуряагдаха болоно. Энээнhээ гадуур 3270 тонно олон жэлэй ногоон хуряагдаха зэргэтэй.

Тарялан, сабшалангуудайнгаа мүнөө жэлэй ургаса хараад байхадаа, ажалшадай хараалагдаhан түсэбhөө дээгүүр тэжээл бэлэдхэхээр шиидэжэ байнхай.

Ажахынуудтахи сенаж, силос дараха траншейнүүд дууhан сэбэрлэгдэжэ бэлэн болгогдонхой. Энэ шухаг шэмэтэ тэжээл урда жэлнүүдэйхиhээ нилээд ехээр бэлэдхэгдэхэнь мүнөө эли болонхой. Сенаж даралгада групповой хүдэлмэриин арга хэрэглэгдэжэ, үндэр бүтээсэтэйгээр ажал хэгдэхэнь. Энэ тэжээлэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула 1 тонно сабшагдаhан ногоондо 4—5 килограмм карбамид холижо, белок элбэгтэй болгохын арга хэрэглэгдэхэ юм.

Ургаhан ногоогоо хагдараангүйгөөр, шанар hайнтайгаар хуряажа абаха гээшэ эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриhөө дулдыдаха байhанинь элитэ. Энэ талаар манай районой нютагай Соведүүд нилээд оролдолго гаргана. Сесси, гүйсэдкомой заседани дээгүүр үбhэ тэжээл бэлэдхэлэй асуудалнууд үргэнөөр хэлсэгдэнэ. Нютагай Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд, депутадууд шалгалта, хиналтын хүдэлмэри дэлгэрүүлжэ, элдэб дутуу дунданнуудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ абана, ажахынуудтахи бүхы арга, боломжонуудые тодорхойлно. Депутадуудай туhаламжаар хоёр дахин сабшагдаха аргатай газарнуудай Хяагтын, «Пограничный», Хүдэриин совхозуудта бии байhанинь элирүүлэгдэжэ, эдэ сабшалангууд дээрэ түрүүшын хуряалга үнгэргэhэнэй удаа, минеральна үтэгжүүлэ, уhалалга хэгдэхээр хараалагдаба. Тиигэжэ богонихон болзор соо эдэ сабшалангуудай ургаса hэргээгдээд, ногооень хоёрдохиёо хуряаха аргатай болохо байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ үбhэ тэжээлэй бэлэдхэлэй бүхы техникэ, хэрэгсэлнүүдэй заhабари, түхеэрэлгэ дүүрэнтэжэ, оньhожоруулагдамал звенонууд бүридхэгдэжэ байна. Томодхогдомол звенонуудые ударидахаар дүй дүршэлтэй хүнүүд томилогдоно. Зарим олон ажалшадтай звенонуудта коммунистнуудай болон комсомолшуудай бүлэгүүд, депутадуудай, арадай хинагшадай постнууд байгуулагдаха. Эдэ хүнүүднай звено дотороо, мүн тэдэнэй хоорондохи социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, саг соонь дүнгүүдыень гаргаха, нийтэ-политическэ, бэшэшье ойлгууламжын хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ болоно.

Хүнүүдэйнгээ хубиин малай тэжээлтэй байха тухай мүн лэ hанаагаа табиха зэргэтэйбди. Энээн тухайда тосхон, hуурин бүхэнэй хүнүүдэй тусхай суглаан дээрэ хэлсэхэдээ, нийтын малда үбhэ тэжээл бэлэдхэлдэ хабаадаха пенсионернүүдэй, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй, студентнэр болон hургуулиин үхибүүдэй түлбэри, урмашуулгын хэмжээнүүдые ойлгуулха байнабди.

Мүнөө районой бүхы предприяти, организаци, эмхи зургаануудай коллективүүд набшаhата тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Эдэнэй хүсөөр 9 мянган тонно тэжээл бэлэдхэгдэхээр түсэблэгдэжэ, коллектив бүхэнэй урда тодорхой зорилго табигданхай. hүүлэй мэдээгээр, тэдэнэр мянга тухай тонно набшаhата тэжээл бэлэдхээд байна.

Шэмэ hайнтай, витаминаар элбэг тэжээл бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулхабди. Ажахынуудтамнай ногооной гурил гаргаха агрегадууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлнэ. Модо бургааhадай намаа мүшэр, халаахай, үрмэдэhэн эндэ хэрэглэгдэжэ, сэнтэй энэ тэжээл шадаал haa, ехээр бэлэдхэхые эрмэлзэгдэнэ.

Тиихэтэй хамта үбhэшэдые эдеэ хоолоор, худалдаа наймаан болоод, соёл культурын талаар хангаха асуудалнууд нютагаймнай Соведүүдэй депутадуудай анхарал доро байна.

Мүнөө жэлдэ нийтынгээ малда шанар hайтай тэжээл элбэгээр бэлдэхэ гэhэн урдаа табиhан зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхын тула нютагаймнай Соведэй депутадууд эмхидхэхы үүргынгээ дэлисые улам дээшэлүүлхые эрмэлзэнэ. Хүдэриин сельскэ Соведэй депутадууд, эдэбхитэд нийтын малда үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ олониитые хабаадуулха талаар үүсхэл гаргажа, энэ hайн эдэбхинь булта зондо hайшаагдаба.

Районоймнай хүдөө нютагайхидай олон янзын хэрэг соохоо нийтынгээ малда үбhэ тэжээл бэлдэлгэ онсо анхаралтай шухалын шухала хүдэлмэринь болонхой, халуун хаhадаа орожо эхилбэ.

В. ЖДАНОВ,
Хяагтын районой арадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ТУФ МАЛТАГДАН АБТАЖА ЭХИЛБЭ

БУХАРЕСТ. Вулканhaa гарбалтай туф Окисле Марь гэжэ газарта малтагдан абтажа эхилбэ. Мэргэжэлтэдэй тоолоожо гаргаhанай ёhoop, тэрэнэй нөөсэнүүд 10 миллион тонно тухай болохо гэжэ тодорхойлогдоно. Энээнhээ урда тээ туфай баялиг орон дотор ашаглагдадаггүй байhан юм. Мүнөө тэрээнhээ hайн шанартай цемент үйлэдбэрилэгдэдэг болобо. Тиигэжэ нилээд ехэ түүхэй эд, элшэ хүсэ алмаха арга хангагдаба бшуу.

ШЭНЭ ПРЕДПРИЯТИ

БЕРЛИН. Нэхэлгын ба ээрэлгын станогуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг «Текстима» гэжэ нэгэдэлдэ «Текстима-электроник» гэжэ предприяти ашаглалгада үгтэбэ. Шэнэ предприяти энэ hалбарида хэрэглэгдэдэг станок, машинануудые электронно түхеэрэлгэнүүдээр хангаха юм.

СЕПГ-гэй X съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, «Текстима» гэжэ нэгэдэлэй инженернүүд болон мэргэжэлтэд үйлэдбэрилхы арга боломжоор түгэс шэнэ электронно техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Энэ жэлэй эхинhээ хойшо түсэбөөр хараалагдаhан бүхы продукциин гурбанай хоёр хуби шэнэлэгдээд байна. Электронно оньhон түхеэрэлгэнүүдтэй хэдэн шэнэ машина, бусад ашаг үрэ ехэтэй техникэ бүтээн гаргагданхай. Химическэ сэбэрлэлгын фабрикануудта, угаалай эмхинүүдтэ, ажаhуудалай хэрэглэмжэ кангадаг бусад предприятинуудта эдэ машина, техникэ тодхогдохо.

«Текстима» гэжэ нэгэдэлдэ үйлэдбэрилэгдэhэн продукци Советскэ Союзай, аха дүү бусад оронуудай бүд нэхэгшэдэй зүгhөө үндэр сэгналтэдэ хүртэнхэй.

ИЛАГШАД ЭЛИДХЭНЭ

ГАВАНА. Жэл бүри июлиин 26-да тэмдэглэгдэдэг Национальна восстаниин үдэрэй хүндэлэлдэ абаhан үндэо уялгануудаа болзорhоонь урид бэелүүлhэн тухайгаа социалис Кубын ажалша коллективүүд элидхэжэ эхилбэ.

Карденас хотодохи түмэр замай хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг заводой хүдэлмэришэд ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Саг болзорhоо эгээ hараар урид энэ предприятиин түсэбөөр хараалагдаhан хүсэндөө оруулагдаба.

Сантьяго-де-Куба провинциин эгээн томо hүнэй комбинадай коллектив байгша онойнгоо түрүүшын хахадай түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, 13,5 миллион песо үнэ сэнтэй продукци оронойнгоо жасада оруулба.

(ТАСС).

БОЛГАРИ. Казанлык голой эрье шадарай нютагуудта эгээн үнэтэй гэжэ тоотой тоhолиг розо сэсэгые хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Болгарида үйлэдбэрилэгдэhэн нэгэ килограмм розын тоhон дэлхэйн дэлгүүр дээрэ килограмм алтантай тон адли сэнтэй юм. Розо сэсэгэй дэльбэнүүд ерээд янзын химическэ элементнүүдhээ бүридэдэг. Тиимэhээл мартагдашагүй hайхан хангал үнэртэй байдаг. Элдэб оронуудай суута парфюмерийн фирмэнүүд энэ тоhо худалдан абахын түлөө бүхы арга шадалаа элсүүлдэг гээшэ. Тэрэшэлэн розын тоhон республикын химико-фармацевтическэ промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна. Үнэтэ түүхэй эд болодог энэ тоhо Болгари дэлхэйн хэдэн арбаад оронуудта, тэрэ тоодо СССР-тэ худалдадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: розо сэсэгэй хуряалта дээрэ.

София пресс—ТАСС-ай фото.

ХИЛЫН СААНАhАА ТАСС АПН

ХАНИ ЁhОНОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ПРАГА. КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Г. Гусак хани ёhоной албанай хэрэгээр ЧССР-тэ ерэhэн СРВ-гэн гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Ко Тхатьтай уулзаба.

Чехословак-вьетнам харилсаанай туйлалта хани халуун хөөрэлдөөнэй үедэ үндэрөөр сэгнэгдээ. Хоёр оронойхоорондын харилсаа холбоон марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын гол ёhонуудай үндэhөөр амжалтатай хүгжэнэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Тэрэшэлэн уласхоорондын зарим асуудалнууд, тэрэ тоодо Зүүн-Урда Азидахи байдал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

ЕХЭ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭ

ЛУСАКА. Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэн эрдэм болон техникэ хүгжөөлгын талаар онсо гайхамшаг амжалтануудые туйланхай, — гэжэ Замбиин президент К. Каунда тэндэ албанай хэрэгээр ошоод байhан СССР-эй летчигууд-космонавтнууд Л. И. Поповтой, В. В. Рюминтэй уулзахадаа мэдүүлээ. Советскэ Союз өөрынгөө туйлалтануудые бусад оронуудтай хубаалдан дамжуулдаг байна. Иимэ харилсаа холбоон үгэеэ ойлголсохо ябадалда, амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhа хүргэнэ гэбэ.

Советскэ Союз олон оронуудта, тусхайлан хэлэбэл, Африкын оронуудта элдэб янзын туhаламжа үзүүлдэг. Энэ түбиин 50-яад оронойсүлөөрөөд байhанинь — СССР-эй ехэ аша габьяа болоно. Намиби ба ЮАР-тахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ дэмжэлгэ үзүүлдэгэйнь түлөө совет арадта премьер-министр гүн ехэ баяр баясхалан хүргэбэ.

Ю. ЦЕДЕНБАЛ СОВЕТ ВЫСТАВКЭ ХАРАБА

УЛААН-БААТАР. Монголой Арадай революциин 60 жэлэй ойдо зорюулжа эндэ нээгдэhэн, СССР-эй национальна выставкэдэ МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал ерэжэ хараба.

Экономикын, эрдэм болон соёлой талаар Советскэ Союзай туйлаhан ехэ амжалтанууд тухай экспозици тэрэнние ехээр hонирхуулаа. Совет промышленностиин элдэб hалбаринуудай үйлэдбэриин үндэр хэм хэмжээе элирхэйлhэн 5 мянга гаран экспонадууд эндэ табигданхай.

Энэ гайхамшаг выставкэ коммунизм байгуулгын хэрэгтэ совет арадай туйлаhан асари ехэ амжалтанууд тухай эли тодоор харуулна, совет-монгол хани барисаае, түгэс харилсаа холбоое бэхижүүлхэ шухала хубита болоно гэжэ Ю. Цеденбал хүндэтэ харагшадай дэбтэртэ бэшээ.

БУhАЛГААН УЛАМ ҮРГЭДЭНЭ

ЛОНДОН. Англидахи буhалгаанууд 13-дахи үдэрөө үргэлжэлжэ байнхай. Ажалгүйдэлгэhөө, тон муу гэр байрануудтай байhанаа, зүhэ шарайн талаар доромжолгоhoo шалтагаалан, тэсэшэгүй муу байдалтай болоhон залуушуул буhалгаална. Июлиин 13-най hүни Дерби, Ноттингем, Хаддерсфилд, Олдершот городуудта ехэ буhалгаанууд болоhон байгаа. Лестертэ гурбан hүниин турша соо полициинхид залуушуултай тулалдаа. Жагсаан бодогшодые намнахын тула городой хэдэн зуун полициинхид табигдаhан, хүршэ районуудhaa «гурим сахигшадай» подразделенинууд асарагдаhан байна. Городто ехэ түймэрнүүд соробхилно, шэлэй бутардаhан үйлсэнүүдээр тарана. Полици олон хүниие барижа хаагаа.

Ливерпульдашье тулалдаан замханагүй. Великобританиин премьер-министр М. Тэтчерэй эндэ ерэхэдэнь, тэрэниие хотын хүн зон гутаhан помидороор шэдэбэ.

ЛОНДОН. Залуушуулай олооро тэмсэжэ үргэлжэлөө haань, эгээн «шанга хэмжээнүүдые» абахабди гэжэ Великобританиин консервативна правительствын занабашье, буhалгаан болоhoop. Июлиин 15-най hүни полициинхид Лондоной Форест-Гейдэй, Фулемын районуудай залуушуултай тулалдаа. Британиин урдын колонинуудhaa гол түлэбтөө ерэhэн хүн зонтой эдэ районуудта полициин ехэ нарядууд эльгээгдэбэ. Хүнүүдые барижа хаана.

Залуушуулай олооро буhалгаалан бодоhон городуудай полициин дээдэ тушаалтад Лондондо зарлагдаhан тусхай зүблөөндэ сугларба гэжэ мэдээсэгдэнэ. Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop, жагсаалшадые намнахын тула пластикова hомо, уhаар буудадаг пушкануудые полициинхидай хэрэглэхэ тухай асуудал «сэрэгэй соведэй» түхэлтэй энэ уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм ха.

ИРАНДАХИ ОРШОН БАЙДАЛ

ТЕГЕРАН. Иранай олохон городуудай оршон байдал шахардуу байhaар. hүүлэй хэдэн үдэрэй турша соо Тегеранда табан ехэ түймэр гараhан байна. Правительствын зарим байшангууд ба «Исламска революциие сахин хамгаалагшадай» корпусой байранууд худар гранатанууд шэдэгдээ. Шажанай литературын киоскнуудай хэдэн номууд шатадаг зүйлнүүдтэй бутылкануудаар галдагдаа. Олоной сугларсдаг газарта нюугдаhан хэдэн бомбонуудые тэhэрхэгүй болгоhон байна.

Тэhэлэлгэнүүд ба түймэрнүүд тухай мэдээсэлнүүд Исфаханhaa, Мешхедhээ, Урмиеhээ, Месджеде-Солейманhaa дамжуулагдаба. Ороhо тарянанай складуудай шатаагдаhан тухай мэдээсэлнүүд Тевриз ба Мешхедhээ абтаа.

Олоной сугларсдаг газарнуудта тон hэримжэтэй байхые хүн зондо полици hануулна. hүүлэй үдэрнүүдтэ Иранай 250 тухай хүн баригдажа хаагданхай.

Тегеранай радиогой мэдээсэhэнэй ёhoop, президент байhан Банисадрай ойрын советнигүүд, тэдэнэй дунда аха — оронойурдын генеральна прокурор бии. hүүлэй табан хоногой турша соо оронойэлдэб городуудта 45 хүн саазалагдаа юм ха. Тэдэнэй дунда зүүнэй хараа бодолтой хүнүүдшье бии гэжэ соносхогдобо.

КАМПУЧИДА ЭСЭРГҮҮ ХАРАТА ЯБУУЛГАНУУД

ПНОМПЕНЬ. Таиландын сэрэгшэд арадай засагта Кампучиин хилэ дээрэ сэрэгэй харата ябуулгануудые хэжэ үргэлжэлhөөр, НРК-гай сүлөөтэ байдалда, газар дайдада бүдүүлигээр халдан добтолно.

Кампучиин СПК агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, энэ hарын түрүүшын неделиин туршада Таиландын артиллери Кампучиин олохон районуудые 216 дахин буудаа. Хүсэд бута сохигдонгүй үлөөд, Таиландада эшээлhэн пол-потынхидой банданууд артиллереэр буудалгые hамбаашалан, НРК-гай хилые дабаха, газар дайда худар шурган ороход гэжэ нэгэнтэ бэшэ hэдэhэн байна. Тэрээнhээ гадна, дурсагдаhан үе соо Таиландын ВВС-эй самоледууд республикын агаарай хилые 26 дахин дабаhан, Кампучиин харьяата уhан худар Таиландын сэрэгэй суднанууд 158 дахин добтолон ороhон байгаа.

Антарктида тухай хэлсээнэй 20 жэлэй ой

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ, ЭРДЭМ-ШЭНЖЭЛГЫН ТҮБИ

Совет Антарктическа 25-дахи экспедицидэ хабаадагшад Ленинградаа бусажа ерэнхэй. Тэдэнэй научна шэнэ толилолгонууд болон тоосоонууд Антарктическа шэнжэлгэнүүдэй талаар уласхоорондын научна комитедтэ (НКАИ) эльгээгдээ. Антарктида тухай хэлсээндэ хабаададаг оронууд научна шэнжэлгэнүүдээ иигэжэ андалдадаг юм. Бухэли түбтэ хабаатай хуулиин нийтэ нэгэ гурим анха түрүүшээр тогтооhон энэ олон талын хэлсээнэй хүсэндөө ороhоор 20 жэлэй ойе дэлхэйн эрдэм наукын ба уласхоорондын харилсаанай түүхэдэхи гайхамшагта үдэр мэтээр научна олониитэ тэмдэглэнэ.

— Амгалан байдалай ба эрдэм-шэнжэлгын түби гэжэ Антарктидые нэрлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди, — гэжэ совет Антарктическа экспедициин начальник, Арктическа ба эрдэм шэнжэлгын институдай директорэй орлогшо Е. Короткевич хөөрөө. Тэрэ мэдээжэ полярна географ, урда полюсой дэргэдэхи газар дээрэ хэгдэhэн шэнжэлгэнүүд болон аяншалгануудта нэгэнтэ бэшэ хабаадаhан хүн юм. «Сагаан түбиие» шэнжэлэн, ашаглалгада габьяатай байhанай түлөө Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Антарктидые амгалан байдалай, сүлөөтэ научна шэнжэлгэнүүдэй зоно гэжэ соносхохо үүсхэл гаргагшадай дунда манай орон оролсоhон юм гээд эрдэмтэ онсолон тэмдэглэнэ. 60-дахи параллелеэр дүүрэдэг урдахи хахад түбиин тон ехэ хубида сэрэгэй шэнжэтэй ямаршье хэмжээ ябуулгые хориhон хэлсээндэ арбан хоёр гүрэн эгээл түрүүшээр гараа табиhан байна. Амгалан сагташье, сэрэгэй үедэшье түбэй газар дээрэ, тэрэнэй оршондохи уhан дээрэшье сэрэгэй зорилготойгоор ямаршье ябуулгануудые хэхэ гээшэ хоригдонхой. Ямаршье бааза, бэхижүүлгэ байгуулхагүй, буу зэбсэг туршахагүй, hуралсал үнгэргэхэгүй гээд хэлсэгдэнхэй. Эдэ эрилтэнүүд наринаар сахигдадаг юм. hүүлэй хорин жэлдэ шэнжэлгын зорилгоор ямар нэгэн ан гү, али шубуу буудаха хэрэгтэй болоо haa, энээн тухай заабол хэлсэгдэдэг байгаа. Мүнөө хори гаран гүрэн хэлсээндэ хабаадагша гүрэнүүдэй тоодо ороно.

Антарктидые шэнжэлэн ашаглаха хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулдаг. Советскэ Союз хэлсээнэй үг удха болон үгэ үзэгүүдыень наринаар баримталдаг юм. Харин гүрэнэй эрдэмтэдэй манай экспедиционно суднанууд, станцинууд дээрэ ажаллахыень, манай научна түхеэрэлгэ хэрэглэхыень зүбшөөдэг байнабди. Национальна ба хоёр талын программануудай ёhoop, социалис оронуудай, Австралиин, Англиин, Аргентинын, Индиин, США-гай, Франциин, Японой эрдэмтэд совет экспедицинүүдэй бүридэлдэ оролсожо хүдэлhэн байна. Совет полярнигууд Добровольско гэжэ станциие Польшын шэнжэлэгшэдэй мэдэлдэ үгөө hэн. Тэндэ үбэлжэhэн 26 дахи экспедициин бүридэлдэ ГДР-эй геофизигүүд ажаллана. Американ океан шэнжэлэгшэдтэй хамта шэнжэлгэ хэхые ерэхэ сезоной түсэбөөр хараалагданхай.

Антарктида тухай хэлсээнэй үндэhөөр зохёохы ёhoop хамжаалан ажаллаhанай эсэста хэдэ хэдэн ехэ научна программа дүүргэгдэhэн байна гэжэ полярна шэнжэлэгшэ хөөрөөгөө саашань үргэлжэлүүлнэ. Нэгэ гүрэнэй хүсөөр тэрэниие дүүргэхэ гээшэ бэрхэтэйшье, удааншье байха hэн. Уласхоорондын Антарктическа гляциологическа проект тухай нэн түрүүн хэлэхэеэ hанаяб. Тэрэниие Австралиин, СССР-эй, США-гай, Франциин полярнигууд «байгуулhан» байна. Англиин, Японой эрдэмтэд энэ хэрэгтэ hаянай хабаадалсадаг болоо. Эндербиин Газарай ба Викториин Газарай хоорондохи ехэ дайдын мүльhэн хушалтые, тэрэнэй хэмжээе шэнжэлхээр тус проектээр хараалагдана. Энэ шэнжэлгэ гансал научна удха шанартай бэшэ юм. Сагай уларилые уридшалан мэдэхэ онол аргануудые, мүн урда океанда навигациин байдалые нарижуулан hайжаруулха талаар тэрэ бодото удха шанартай юм. Тиимэ хадаа бүхы хүн түрэлтэнэй аша туhада тэрэ шэглүүлэгдэнэ бшуу.

«Урдахи полярна туршалганууд» гэhэн программаар үнгэргэгдэhэн совет-американ океан шэнжэлгын хүдэлмэриин үедэ, тэрэшэлэн француз эрдэмтэдтэй хамта урдажа ябаhан мүльhэн хада шэнжэлгын үедэшье олон талын хэдэ хэдэн геофизическэ проектнүүдые табиха hайн дүнгүүд туйлагдаhан байна.

Антарктидада бэелүүлэгдэдэг уласхоорондын харилсаа холбооной түүхэ хадаа зохёохы ёhoop харилсан ажаллаха, элдэб оронуудай хүнүүдэй өөбэдээ hайн hаналаар туhалха жэшээ харуулдаг юм. Харин гүрэнүүдэй экспедиционно суднануудые мүльhэн хүреэлэлгэhээ манай онгосонууд нэгэнтэ бэшэ гаргаhан, тэдэнэй гуйлтаар совет летчигууд самоледоор оло дахин бэдэрэлгэ хэhэн байна.

Антарктида тухай хэлсээнэй болзор арбан жэл болоод дүүрэхэ байна гээд эрдэмтэн үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ. Гэбэшье тэрэнэй амжалтатай байхань лабтай. Тус хэлсээнэй үндэhэ hуури табижа үгэhэн зүйлнүүд уласхоорондын харилсаа бодомжотойгоор гуримшуулха үльгэр жэшээ боложо үлэхэ байhандань найданабди. Үе сагай заhабари оруулхал юм бээз. Тобшолон хэлэбэл, ашагта малтамалтай газарнуудые шэнжэлэн ашаглалгын Үндэhэн Хуулиин асуудалда энэ хабаатай. Зургаадахи түбиие шэнжэлэн ашаглалгада хабаадаха дуратай бүхы оронуудтай харилсаа холбоогоо үргэлжэлүүлхые, тэрэниие үргэдхэхые совет эрдэмтэд оролдоно.

Н. КОНСТАНТИНОВ,
ТАСС-ай корр.

Ленинград.

ТОЛИ

ХИЛЭЭМЭН БА ДУУН

«Хүнэй дүрбэн тэгшээр хүгжэн болбосорхын тула бидэ материальна болон оюун ухаанай угаа ехэ арга боломжонуудтайбди. Саашаданьшье тэдэнээ арьбадхан баяжуулжа байхабди. Гэхэтэй хамта тэдэнние хүн бүхэнэй бодомжотойгоор хэрэглэжэ шадахань шухала байна...»

(Л. И. БРЕЖНЕВ).

Үглөөнэй шүүдэрээр угаагдаһан мойһоной бурзан сагаан сэсэгые ондоо тээ харахагүйт, харин гансал эндэ —Бага-Куналейдэ тэрэнэй хангал, хүнэй һоготор, толгойень манаруулдаг шуу. Энэ үедэ тэрэнгиин сэсэгэй ягаан «дүлэн» соо залуу хүһад найгалдана. Городһоо хоер зуугаад модоной газарта — гол харгынуудһаа хажуу тээ, хадын уһа голнуудаар таһалагданхай, урданай томо һуурин оршодог юм. Һонирхолтой юумэн юун бэ гэхэдэ...

Республика доторнай хамтын ажахынуудай байгуулагдажа эхилхэ үедэ эндэ —мартагдаһан холын нютагта хамаг юумэн «түрүүшын», «нэгэдэхи» гэһэн үгэнүүдһээ захалдаг бэлэй. Забайкалиин партизан отрядуудай нэгэ штаб Бага-Куналейдэ байһан юм. Мүн эндэхи сельсовет дээрэ түрүүшын Улаан туг намилзаа һэн. Эндэ түрүүшын уншалгын гэр, түрүүшын һургуули, түрүүшын больница... Буряад ороной соёлой түрүүшын комплекс мүн лэ эндэ байгуулагдаа бэшэ гү?

Мүнөө сагта, удхалан хэлэбэл, гансашье хилээмэнэй бэшэ, харин дуунуудай түлөө тэмсэл болоно бшуу. Юундэб гэхэдэ, энэ нютагай экономико, соёл ба ажабайдал нэгэ адляар, амжалтатайгаар хүгжэнэ.

«Хилээмэн ба дуун» гэжэ нэрлэгдэһэн үргэн формадай үнгэтэ фильмые «Центрнаучфильм» гэһэн киностуди буулгаһан байна.

Харин эхиниинь хүнгэн байгаагүй. Гушаад-дүшөөд онуудта бодхоогдоһон барилганууд... Хүнүүдые нютагтань һуурижуулан түбхинүүлхэ хэрэгтэ эдэ бүгэдэ туһа хүргэхэгүй байгаа. Һэнги набта болоһон, хэхэд зал хүнтэй хуушарһан клубта хамтын суглаанда ерээд, «Победа» гэжэ колхозой залуу түрүүлэгшэ Виктор Смолин ехэ гайхаашьегүй. Хүршэ ажахынуудтань баһал иимэ үзэгдэл ушараа һэн. Буланда, модон һандали дээрэ һуунхай табан-зургаан залуу хүбүүд, басагад наран сэсэгэй һамар сэмэжэ һуубад.

— Иигэжэ саашадаа бидэ ажаһууха аргагүйбди, —гэжэ залуу түрүүлэгшэ мэдүүлбэ. —Үхибүүдэй саад, һургуули, больница барижа эхилхэмнай. Спортын залтай Соёлой ордон манда баригдаха. Правлениин гэшүүдтэ ба юрын колхозниигуудта энэ дурадхал тушаа ямар һанамжа бииб? — гэжэ асууба.

Ветеран, нютагай хүндэтэй хүн, Иван Георгиевич Фалилеев түрүүлэн һандалиһаа бодоод, иигэжэ хэлэбэ:

—Пряник эдюулхэб гэжэ үгээ бү үгэ, Владимирович. Ши түрүүлэгшэшье һаа, залуу гээшэш... Бидэ, үбгэд, хамаг юумэ хараһамди, тиимэһээ ойлгонобди. Үхэрэймнай байра мүнөө мүнөө унахаа байна. Тиигээдшье мастерскойнуудаа ехэ болгохо хэрэгтэй. Хатарха саг үдыі!

Эндэ тэндэһээ зүбшөөһэн абяанууд соностобо. Тэдэнние шагнан, нэгэ бага абяагүй байһанай һүүлдэ, сельсоведэй түрүүлэгшэ Марковаһаа һурэба:

— Матрена Петровна, хоёр жэлэй саана манай хэды хүбүүдые армида үдэшөө һэнбибди, хэлэгты даа?

—Хорин хоер.

—Харин хэдынь бусаа һэм?

— Гурбаниинь. Бэшэниинь городто үлөө, харин һургуули дүүргэгшэдшье Куналейдэ баһал үлэнэгүй, —гэжэ сельсоведэй түрүүлэгшэ урмагүйгөөр дуугарба.

—Тиигээд бидэ эндэһээ тобшолол хэе. Үхэрэй шэнэ байрануудта, мастерскойнуудта үглөөдэр хэн хүдэлхэ болонобі, хэн таанадые һэлгэхэб?

Удаан саг соо арсалдабашье, соёлой ба ажаһуудалай объектын барилгануудые эгээл түрүүн бариха тушаа түрүүлэгшэ үсэдөөр өөрынгөө хараа бодол хамгаалаа һэн. Һанаһан хэрэгээ бэелүүлтэрнь хэдэн жэл үнгэрөө юм. Капитальна һомололгын мүнгые буруугаар гэхэ гү, али анханайнь шэглэлһээ хазагайруулан хэрэглэһэнэйнгээ түлөө районой болон республикын засагай дээдын зургаануудһаа түрүүлэгшэ зэмэдэшье хүртэһэн байгаа. Бага-Куналейн гол барилгын түсэб дээрэ Виктор Владимирович хүдэлжэ, тэмдэглэлнүүдые хэдэг байгаа. Һүүлдэнь шэнэ һургуулиин, хүүгэдэй сад-яслиин, больницын байшангууд бодоо бэлэй. 1971 оной һүүл багта спортивна залтай Соёлой ордоной үүдэн нээгдээ һэн. Городойхидол адляар уран гоёор шэмэглэнхэй үргэн һаруул фойетэй, олон тоото кружогуудай таһалгануудтай. Хоёр библиотекэ хоердохи дабхартань нээгдээ.

Тиибэшье иимэ һайнаар, тааруугаар баригдаһан соёлой байшан бүхы табиһан зорилгыень дууһан шиидхэхэ бэшэ. Тиимэһээ энээндэ ажабайдалай амисхал оруулха ёһотой бшуу. Үдэшэндөө сонхонуудтань ялагар гэрэлэй носодог, досоонь дуу, хүгжэмэй зэдэлдэг болоо һаа, ажабайдалай дүүрэн амисхал бии болохол һэн. Залуушуулай зохёохы эршэ хүсые хүтэлбэрилхын, хүн зоной сүлөөтэй сагаа зүбөөр үнгэрэгдэг болохын тула нютагтаа соёлой комплексые байгуулха тухай нүхэр Смолин партийна суглаан дээрэ элидхэл хээ юм. Нютагай эдэбхитэд ба интеллигенци энэ һайн хэрэгые дэмжээ бэлэй. Тиигэжэ Смолин хоёрдохёо, энэ удаа комплексын түрүүлэгшэ болоо бэлэй. Хүүгэдэй байшангай директор В. А. Анисимов, колхозой комсомолой комитедэй секретарь С. Никипелов, парткомой секретарь Г. П. Смолин, һургуулиин директор Н. Н. Юдин, бусад соведэй бүридэлдэ ороо һэн. Үхибүүдэй спортын, мүн хүгжэмэй һургуули, колхозой музей нээгдээ бэлэй.

Хүгшэн, залуугүй — хоёр зуугаад хүн гэхэ гү, али колхозой гэшүүдэй хахадынь уран һайханай харалгада хабаадаа. Жэшээлхэдэ, халбагаар хүгжэм наададаг хүбүүдэй болон фольклорно ансамбльнууд республиканска харалгада оло дахин түрүү һуури эзэлээ юм. Нютагай ажабайдалай һонирхолтой үзэгдэл гэхэдэ... Фольклорно ансамблиие эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн Антон Григорьевич Малков аха, дүү Малковуудайнгаа үйлсэдэ ажаһуудаг юм. Тиихэдэ, 1941 ондо, бэрхэ таряашад, нютагай дуушад -гармонистнууд табан аха, дүү Малковууд дайнда мордоһон байха. Тэдэнэй гансал Антон нютагаа бусаһан байна. Тэрэнэй репертуарта Сибириин урданай дуунууд, үльгэр домогууд бии. Антон Григорьевич наян наһатай болоошье һаа, фольклорно ансамблиин һайн солистнуудай нэгэн гэжэ тоологдодог юм. Зургаадахи классай һурагша Оля Бабалаева мүнөө үеын дуунуудые гоёор гүйсэдхэдэг. Энэ басаган хожомоо һайн дуушан болохо бээз гэжэ хүлеэгдэнэ.

Бага Куналейдэ түрүүн дуулдаагүй мэргэжэлнүүд бии болоо. Тэдэнние нэрлэбэл, балетмейстер, режиссёр гэхэ мэтын мэргэжэлтэд болоно. Эдэнэр хэдаа анхандаа уран һайханай хүдэлмэридэ хабаададаг, Зүүн Сибириин соёлой институт дүүргэжэ байһан нютагайхидынь ха юм. Соёлой ордоной директор Геннадий Фалилеев, арадай театрай режиссер Ольга Боровикова, балетмейстер Любовь Голикова, хүгжэмэй һургуулиин директор Надежда Кобычева гэгшэд тэдэнэй тоодо ороно.

Намда һонирхолтой нэгэ ушар нютагаархидынь хөөрэжэ үгөө һэн. Нэгэтэ ниислэл хотын филармониин артистнууд үлүү шаг шууяатай, муу шаг концерт харуулба ха. Нютагай зон тэсэбэритэйгээр тэдэнэй концертые хараба. Үглөөдэрынь соёлой комплексын соведэй уряалаар тэдэ артистнууд Соёлой ордондо ерэжэ, нютагай бэлигтэйшүүлэй концертые хараха баатай болобо. Һүүлдэнь артистнуудай ансамблиин хүтэлбэрилэгшэ муу концертынгээ түлөө хүлисэл гүйгаа һэн...

— Түрүүшынхиеэ ерэһэн хүнние хүдөө нютаг юугээрээ айлгадаг бэ? —гэжэ асуугаад, Виктор Владимирович өөрөө харюусажа эхилнэ:—Абяа шэмээгүй байдалаараа. Юундэб гэхэдэ, клуб хаалтатай, галнуудшье үйлсэдэ харагдахагүй. Хүндэ хүшэр ажалай һүүлдэ хүдөө нютаг унтажа байһан шэнги байха. Харин гэр бүхэндэ хүхюун аугаатай залуушуул бии гү? Бии! Тэдэнэй үсөөн һаань, бидэ эмэтэйбди...

Бидэ Смолинтой залуу улир мододой хажуугаар ябанабди.

— Энэ залуушуулай аллей, —гэжэ тэрэ намда ойлгуулна. —Харин тээ тэрэ ветерануудай аллей харагдана.

Соёлой комплексын хүдэлмэридэ ёһо заншал, гуримууд баһал оролсодог. Колхозой гэшүүн болгожо, ажалай дэбтэр барюулха, албанда үдэшэхэ, таряашадай һайндэр гэхэ мэтэ...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай баатарнуудай хүшөөгэй дэргэдэ залуу хүбүүд эхын нангин заабариие хадуужа абадаг.

— Нёдондо жэл хореод хүбүүдые, мүнөө жэлэй май һара соо Витя Беляев, Витя Плюснин, Саша Кауров гэгшэдые сэрэгэй албанда үдэшөө һэмди. Эдэ гурбан бэрхэ механизаторнууд байгаа юм. Хоёр жэл болоод ерэ тэрнь, гэрнүүдые барихабди, ерээд гэрлэхэ байха, — гэжэ Смолин хөөрэнэ. —Залуушуулай олон газарта түрэнүүдшье наярдаг лэ ха юм.

Нёдондо жэл сельсоведэй зал соо гушаад дахин Мендельсоной марш ханхинажа, гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Л. А. Юдина гэрлэһэн тухай үнэмшэлгэнүүдые залуушуулда баяр ёһололой оршон байдалда барюулаа һэн. «Победа» колхоздо хүдэлжэ байһан 465 хүнэй гурбанай нэгэ хубинь гуша хүрөөгүй залуушуул юм. Үнгэрһэн табан жэлэй турша соо 160 хүн ерээ, тиихэдэ сэрэгэй албанай һүүлдэ 65 хүбүүд түрэл ажахыдаа бусаа. Бага-Куналейн дунда һургуули дүүргэжэ байһан эдиршүүлые гансата нютагтаа, фермэдэ хүдэлэгты гэдэггүй, харин һурагты, бидэндэ, колхоздо эрдэмтэй, мэргэжэлтэй хүнүүд хэрэгтэй гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд хэлэдэг болонхой. Тиимэһээ колхоз дотор мэргэжэлтэдынь энэ нютагайнь хүнүүд юм. Нёдондо хабарай тарилгын үедэ сэрэгэй албанда ошоһон хорин хүбүүдэй орондо училищи дүүргэһэн залуушуул хүдэлжэ эхилээ һэн.

Тиимэһээ энэ колхозой жэшээ дурдахада, хилээмэн тухай, мүн дуун тухай гансата һанаагаа зобохо гээшэ шухала гэһэн тобшолол хэлтэй. Үнэхөөрөө, соёлой түб байгуулга, спортын хүдэлмэри эмхидхэлгэ, нютагай хүн зониие ажаһуудалай талаар һайнаар хангалга хадаа үйлэдбэриин кадрнуудай асуудалые шиидхэхэ, мүн экономикые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехээр туһалха болоно бшуу. Тиимэһээ жэлһээ жэлдэ эндэ мал ажалай продукци үйлэдбэрилгэ, олзо орошонь дээшэлнэ. И. Г. Фалилеевэй тэрэ дурдаһан шэнэ фермэнүүд, мастерскойнууд үни хада баригданхай. Мүнөө сагта шэнэ барилганууд-тай үдэр бүри энэ нютагта уулзахаш. Цеховэ хүтэлбэриин гуримда колхоз оронхой. Гол цехүүдэй нэгэн гэхэ гү, али зургаадахи цехынь —соёлой комплекс мүн.

Бага Куналейн дүй дүршэл үргэн харгытай болонхой. Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Хурамхаанай районой Уланхаанай, Хэжэнгын районой Загаһатын совхозууд болон бусад ажахынууд соёл ба ажабайдал тухайдаа жэгдэ оролдолго гаргана.

...«Победа» колхозой Соёлой ордон ой модотой хада дээрэ тобойно. Тэрэнэй үүдэн хододоо нээлгэтэй, үдэшэндөө тэрэнэй сонхонууд удаан саг соо ялардаг. Харин ялараал хадань нютагай ажабайдал байрадаа зогсоногүй, булаг шэнги бурьялна гэжэ правлениин түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. В. Смолин баталан хэлэхэ дүүрэн үндэһэтэй.

М. ЕГОРОВ.

Цокто НОМТОЕВ

Солыень дууданам

Хүлэгэй нюрганда
Хүн болон боргожоошо,
Харгынүй губида
Хазаартын жолоо
залааша,
Зэрэлгээтэ талада
Зүгөө алданһүй
табилуулааша,
Элдин дайдын
Эмнишэ монгол хүбүүн.

Суута Ленин,
Сүхэ-Баатарай байгуулһан,
Бата холбоон,
Балта хадуур, соёмбо.
Социалис замаар
Соёл эрдэмээ мандуулһан,

Мүнөө үеын
Монгол ороноо
сүүрхүүлбэ.
Жараад жэл соо
Жаргалаа мандуулһан
ороноонгоо,
Жабхаланта хүгжэлтые
Замбуулин шэнжэлэлсэн
батална.
Хубисхалта Монголой
Космонавт хүбүүн тодорбо.
«Союз» онгосынхидай
Солыень дуудан
баралнам!

Д. ДЫЛГЫРОВ

ХҮБҮҮН ЯАХАА ТҮРӨӨБИБ!

Алтан дэлхэйдэ түрэхэ²эм,
Арюун һайхан саг байгаа.
Аба, эжыгээ байгуулһан
тэрэ сагые
Абан үргэлжэлүүлхэ
хүсэлгүй һаа,
Хүбүүн яахаа түрөөбиб!

Залуу наһандаа,
Замайнгаа эхиндэ
Холые зорихо
Хүсэ шадал, ухаан бэлиг
олоогүй һаа,
Хүбүүн яахаа түрөөбиб!

Огторгойн түмэн мүшэд
доро,
Олон харгын бэлшэр дээрэ
Инаг дурантаяа,
Илаан басагантай уншарха
хубигүй һаа,
Хүбүүн яахаа түрөөбиб!

Энэ юртэмсын эрьесэ соо,
Ажабайдалай долгин соо
Хүн мүрөө, харгы замаа
төөрихэ һаа,
Хүбүүн яахаа түрөөбиб!

Эхэ орондоо,
Энхэ байдалдаа
Багашье һаань, хубитаяа
оруулжа,
Буруулшье һаань, мүр
үлөөжэ шадахагүй һаа,
Хүбүүн яахаа түрөөбиб!

Үбгэрхэ наһандаа,
Үтэлхэ хаһадаа
Үри хүүгэдтэе
Халан абаха жэшээ
болохогүй һаа,
Хүбүүн яахаа түрөөбиб!

Залуушуулай дунда боксоор бүхэсоюзна мүрысөөн

ОХИТОЙ, ОНШОТОЙ

Залуушуулай дунда боксоор бүхэсоюзна мүрысөөн үршэдэр Ленинэй ордента ЛВРЗ-гэй Соёлой ордон соо баярай оршон байдалда нээгдэбэ.

Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, физкультура ба спортын республиканска комитедэй түрүүлэгшэ Г. Н. Манжуев оронойнгоо бэлигтэй бэрхэ залуу боксернуудые амаршалхадаа, иигэжэ хэлээ:

— Нарата һайхан Буряад орондо айлшалан буугаад байһан таанадые халуунаар амаршалнабди. Энэ ехэ мүрысөөндэ амжалта, илалта туйлахыетнай хүсэнэбди. Удаадахи Олимпиин наадануудта хабаадаха аргатай бэлигтэй бэрхэ шэнэ нэрэнүүдые энэ мүрысөөн элирүүлэг лэ...

Удаань ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Лазарь Бартунаев спортсменүүдые, сугларагшадые амаршалжа, үгэ хэлэбэ.

Байгша ондо «Залуушуулай дундаһаа боксоор СССР-эй чемпион болоһон спортын мастер Курбангаджи Гаджимедов («Динамо», Махачкала) мүрысөөнэй туг үргэхэ нэрэ хүндэдэ хүртэһэн байна.

Һүүлээрнь спортсменүүдые шефтээ абаһан Улаан-Үдын промышленна предприятинуудай комсомолой организацинуудай түлөөлэгшэд айлшадтаа дурасхаалта бэлэгүүдые барюулба.

Түрүүшын үдэр ринг дээрэ 26 уулзалга болоо. Эдэнэр бултадаа һонирхолтой, шанга тэмсэлдэ үнгэрһэн байха юм.

Спортын мастерта кандидадууд А. Иванов М. Сурженко хоёр мүрысөө нээбэ. Хүхэ буланда зогсоһон Михаил Сурженко («Динамо», Ворошиловград) эдэбхитэйгээр добтолжо ороо. Һалгай гараараа онобшотой шангаар шаана. Буряадай багшанарай институдай 18-тай студент Афанасий Иванов нүгөөдынгөө хамгаалалтада һула газарыень олохые хэды оролдобошье, хоёрдохи раундда һэримжээ алдажа, нокаудаар шүүгдэшөө.

Ю. Комаров («Труд», Тула), А. Ибрагимов («Локомотив», Харьков) хоёр рингдэ урилгдана. Хоюулаа 19-тэй боложо ябанхай, спортын мастернууд, дүй дүршэлөөреэшье адлирхуу. Зүгөөр залуушуулай дундаһаа СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хоёр дахин мүнгэн медаляар шагнагдаһан Абдулрашид Ибрагимов болгоомжотой нарин, һэримжэтэй хёрхо байжа, илалта туйлаба.

Нютагаймнай хүбүүд Д. Очиров, В. Мондалуев гэгшэд спортын мастернууд А. Шалеев М. Аветисян хоёртой уулзахадаа, яһала һайнаар тулалдабашье, диилдэхэ баатай болоһон байна. Шүүгдээшье һаа, манай боксернууд илалта туйлаха ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулжа, сугларагшадай зүгһөө альга ташагаар угтагдаа.

Чехословакида үнгэрэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөнэй шанда хүртэһэн Геннадий Хегай («Динамо», Ангрен) шандааһа шангатай, гоё һайхан арга дүрэтэй боксер боложо ябаһанаа харуулба. Магаданай бар хүсэтэй спортсмен Сергей Шацкиие диилэжэ, тэрэ хоердохи дундуурша шэгнүүртэн сооһоо илажа гараха хүсэлэнтэй байһанаа гэршэлээ.

Спортын мастер Д. Бурлаков («Динамо», Эрхүү), уласхоорондын классай спортын мастер В. Домунь («Трудовые резервы», Донецк) гэгшэд арга дүрөөрөө булюу байжа, урагшаа дабшаба.

Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй студент, спортын мастерта кандидат Бадма Бадмаев һүүлэй хоёр жэл соо мэргэжэл шадабаряа эрид дээшэлүүлээ гээд тэмдэглэлтэй. Бэшүүрэй хүүгэдэй спортын һургуулида арһан бээлэйн нюусатай танилсаһан Бадма оролдосотой нэтэрүү, ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулаа. Тэрэ хоёр гартаа онобшотой шанга сохилтотой юм.

Энэ үдэр Москвагай бэрхэ мастер Павел Котовтой уулзахадаа, гоё ын ханхинамсаар, манай бо ер эршэмтэйгээр добтолжо, нүгөөдэеэ тээлмэрдүүлбэ. Оунэйшье боложо, байһые ойлгожо ядаһан Котов нэгэ шанга сохилтоор шүүжэ гарахые оролдобошье, нүгөөдынгөө хамгаалалтые дабабагүй. Гурбадахи раундын эхинһээ Павел Котов бушуу түргөөр добтолжо ороно, зүгөөр түрүүшын раунднуудта алдаһанаа хүсэлдүүлжэ шадаагүй. Тиигэжэ Б. Бадмаев шухала илалта туйлаһан байна. Гэбэшье тэрэ хүсэ шадалаа гурбан раундда тэнсүүрилэн хубаарилжа шадаагүй гээд хэлэхэ хэрэгтэй.

Бусад уулзалгануудта С. Рыжиков («Труд», Копейск) — Е. Дюсековые («Трудовые резервы», Павлодар), В. Сальников («Труд», Улаан-Үдэ) — В. Николаевые («Спартак», Улаан-Үдэ), А. Музычук («Динамо», Эрхүү) — А. Шелагиниие («Труд», Новгород), В. Щукин («Труд», Краснодар) — И. Шаговые («Локомотив», Даугавпилс), Д. Болегузов («Водник», Благовещенск) — И. Спириниие («Труд», Ангарск), С. Копылов («Трудовые резервы», Вильнюс) — И. Умновые (Зэбсэгтэ Хүсэнүүд, Краснодар), М. Боровский («Динамо», Ташкент) —С. Пэтровые («Буревестник», Красноярск), А. Митрофанов («Трудовые резервы», Жигулевск) О. Кузнецовые («Труд», Краснодар) илаһан байна.

Мүнөөдэр — мүрысөөнэй гурбадахи үдэр, хахад финалай шанга тулалдаануудай үдэр.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: рингдээрэхи судья илаһан золтой нэгэнэй гарые үргэбэ; тулалдаанай халуун хаһа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Халаахай

ХОМХОЙ СЭДЬХЭЛ, ХУУРМАГ СААРҺАН

Энэ «Михайловский» совхоздо, юрэдөө, жэгтэйхэн лэ ушарнууд үзэгдэжэ байдаг болошоо. Ухаандашье оромоор, таажашье боломоор бэшэ юумэнүүд лэ даа. Хараад үзеэ. Эндэ гэрнүүд гэнтэ бии болоходол гэхэ, үгышье шэнги байха. Совхозой зөөриин данса соо огто үгы байһан гэр задалагдаа, һэльбэгдэн заһагдаа гээд, хэдэн зуугаад түхэриг мүнгэн түлэгдэшэһэн байха юм. Хаанаһаашьеб, манан сооһоо гү, гэб гэнтэ һүүдэргүй, мүргүй хүнүүд бии болоод, салин хүлһэ абааб гэжэ ведомость дээрэ гараа табижархёод, гартаа адхаһан мүнгэеэ хобдогоор хармаалан сасуу, һалхинда туугдаһан утаан шэнги дэгдэшэхэ. Хэрбээ урда сагта иимэ юумэнэй ушараа хада ямар нэгэн сабдаг гү, али хадын эзэн иигэжэ байнал даа гэлсэхэ бэлэй.

Гэхэ зуура дээрэ хэлэгдэһэн хүдэлмэри хэгдэбэ гэжэ совхозой прораб Д. Д. Тугутов аржытар бэшэжэрхиһэн наряд хаажархёо. Үшөө тиихэдэ эрхэтэн Бандановаһаа «байрын гэр» худалдан абтаба гээд 260 түхэриг түлүүлжэрхибэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, нарһан модоор баян газарта түбхинэһэн Захааминай районой энэ томо ажахыда үзэгдөө дуулдаагүй ямар нэгэ мунинха мунхаг хүнүүд ажаһуудаггүйл. Эндэхид барандаа мүнөө үе сагай гүн мэдэрэлтэй, эрдэмтэй, болбосорол ехэтэй зон юм. Тэдэнэр телевизор харадаг, сэсэн ухаатай, алибаа суглаан дээрэ тоб байса үгэшье хэлэхэ шадабаритай хүнүүд. Үшөө тиихэдэ профсоюзай гэшүүн байха.

Хэды тиимэшье һаань, эндэмнай хэн нэгэ хубилгаан хэрэ хэрэгээ үйлэдэжэл байдаг шуу. Энэ Михайловка тосхондо Клубна гэжэ нэрэтэй үйлсэ бии юм. Тэндэ пенсионер хүгшэн Александра Мордаленова ажаһуудаг. Тэрэнэй һуудаг гэр тушаа тэмдэглэл совхозой үндэһэн зөөриин бүридхэлэй данса соо олохогүйт. Гэбэшье энэ гэр запабарилһанайнь түлөө гэжэ Мордаленовада ажахын кассаһаа зуу гаран түхэриг түлэгдэһэн байба бшуу. Энээнние ямар нэгэн хубилгаан гү, али сабдаг хээ бэшэ. Харин совхозой прораб Д. Д. Тугутов худал наряд «зохёогоод», тэрэ мүнгыень үбэршэлөө.

Эдэ мэтын харанхы хэрэгүүд энээгээр дүүрэшэнэ бэшэл даа. Үшөөл олон юумэнүүд дайралдаха. Жэшээнь, унеэдые ороондо оруулха хэрэгсэлнүүдые дархалпанай түлөө 503 түхэриг 86 мүнгэнэй наряд 1980 оной февралиин 4-дэ бэшэгдэбэ. Тиихэдээ энээниие хүсэн дундаа ябаһан хүнүүдтэ дархалуулаа бэшэ, харин үндэр наһатай болоһон 1894 ондо түрэһэн Г. Базаров, 70 наһатай Л. П. Карнаков, 67-той Д. Б. Ганжуров, 76 наһатай И. И. Акулаев, 67 наһаяа хүрэжэ ябаһан Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай II категориин инвалид Е. Ф. Максимов гэгшэд бүтээгээ гэжэ шая худалаар зохёоһониинь тобойсо элишэлэгдэз. Табан пенсионернүүд 462 түхэриг 86 мүнгэ (түс түстаа 92 түхэриг 57 мүнгэн) абаа гэһэн ведомость дээрэ эдэ үбгэд гараа табяагүй, харин нэгэл хүн тэдэнэй түлөө моторложорхиһон байха юм.

Гурба һара болоод пенсидэ гарахаяа байһан кассир Фекла Иннокентьевна Жаркой тэрэ мүнгые хэндэшье һарбайһанаа, үбгэншье, залуушье хүнэй гараа табиһые огто һанахагүй юм. Үшөө тиихэдэ нёдондоной февраль ба апрель һаранудта П. А. Жаркойдо 103 түхэриг 68 мүнгэ, Е. А. Максимовта 46 түхэриг 36 мүнгэ түлэхэ гэһэн ведомостьнүүдтэ гараа табяагүй байһанаа мэдүүлэгшэдэй мүнгые хэнэй абаһые Фекла Иннокентьевна тобшолон хэлэжэ шадахагүй байшаба.

Бригадир Тулонов гэгшэ Азарга гэжэ газарта һургаар отолһон тухай наряд табяа. Тэрээн сооньзаагдаһан хүдэлмэриин хэмжээн тон худалаар бэшэгдэнхэй байшоо. Тэрэ үедэ Михайловка шадархи ой соо хэншье һургаар отолоогүй, һүхөөр модо сабшаһан нэгэшье абяан дуулдаагүй.

Дээдэ һургуулиин эрдэмтэй мэргэжэлтэд баһа яана гээшэб? Юундэ иигэжэ эдэ нэтэршоо юм? Совхозой ахамад агроном И. Б. Боршоновой «Москвич» машинадань мөөр хэрэгтэй болобо. Тэрэнние Хамниин хүдөөгэй худалдаа наймаанай нэгэдэлһээ 311 түхэригөөр худалдажа абаа. Гэхэ зуура тэрээндэнь магазинай счёт, авансаяа хааһан ямаршье тоосоон байхагүй. Харин нүхэр Боршонов огород соо элдэб хүдэлмэри хэгдэбэ гэжэ табан хүнүүдтэ 311 түхэриг 52 мүнгэнэй худал наряд бэшээ. Хэһэн хүдэлмэриинь хэмжээе баһал тэнгэриһээ абажа табяа юм ааб даа. Наряд соогоо совхозой бэшэ хүнүүдэй нэрэ бэшээ. Һургуулиин багша Татьяна Жамбалова (70 түхэриг), пекарниин хүдэлмэрилэгшэ Галина Семёнова (60 түх. 19 мүн), Дондокова, Максимова ба Островская гэдэг гурбан пенсионер хүгшэд (180 түхэриг) тэрэ хүдэлмэриие хэһэн болгобо. Ведомость дээрэ тэдэнэй түлөө өөрөө гараа табяа һэм гэжэ нүхэр Боршонов һэнгэргүйгөөр харюусаха юм.

Хэтэрһэн лэ хэрэг гээшэ ааб даа. Совхозой нүгөөдэ дээдэ мэргэжэлтэ — ахамад зоотехник В. С. Самбуев «ГАЗ-69» машинада запас частьнуудые абахаяа сэхэлдибэ. Тиигэжэ кассаһаа 200 түхэриг мүнгэ авансалба. Теэд энэ даргамнай хэрэгтэй юумэнүүдээ абаа юм гү, али үгы гү мэдэхын аргагүй. Абаһан частьнууд складта оршологдоогүй, ямаршье счёт олдоогүй.

Яагаашье хадаа бухгалтеритэй тоосохо шухала. Шангалуулхадаа Самбуев бүридхэлшэ Н. И. Яньковада наряд бэшэ гэжэ зандарба. Тэрэнь арсаха һэн гү даа. Даргын захиралта дүүргээгүй хада хожомынь юуншье боложо магад. Бүридхэлшэ Янькова 70 гараһан хүгшэд Анулеева, Корнакова, Жаркова гэгшэд посхоод хорёолоо, таряалан дээрэхи шулуу суглуулаа гэһэн наряд табяадхиба. Һанажа яданагүй бэшэ аал? Юрэдөө иимэ наһанай хүгшэдэй һургаагаар хорёо барижа ябаһые хэн нэгэн хараа һэн ха гү? Үгы бэд даа. Тэдэнэр тиихэдэшье, мүнөөшье гэр гэртээ ажаһуугаар лэ.

Хүрөө болоо бэшэ гү? Үшөө нэгэ үндэр тушаалта нюур тухай дурдажархия. Ажахын ахамад инженер Д. Д. Бакшеев 1979 оной эсэс багаар совхоздоо 165 түхэриг 64 мүнгэ үритэй байһанаа мэдэжэрхёо хаш. Али тэрэнээ бусаагыш гүүлээ гү, бү мэдэе. Теэд Бакшеев үни бодолгото боложо ябаагүй, өөрынгөө хармааһаа мүнгэ гаргахаяа хүсөөшьегүй, 1979 оной декабриин 11-дэ үүрэлай котельнуудые заһабарилһан тухай 79 номертой наряд «дархалжархибал» даа. Тиихэдээ энэ хүдэлмэриие Перелыгин, Мирснов ба Густов гэгшэд хэһэн болгобо.

Зай энээгээр дүүрэг даа. Нэгэндээ нэтэрһэн, гүрэнэй зөөридэ обтоһон ажахын эдэ үндэр мэргэжэлтэ хүтэлбэрилэгшэдэй гэмтэ хэрэгые миин орхихогүй, зохихо тобшолол хэгдэхэ ёһотой хаш.

А. КАРНАКОВ,
РСФСР-эй финансын министерствын Буряадай АССР-тэхи хиналта шалгалтын управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаһан... «Эбтэй коллектив хүсэ...» —түрүү бэшэг. «Тэжээл... лэдхэл—бүтэдын хэрэг... суглуулбари. «Сагаан... таяа» гээлтэгүйгөөр хүр... «Шанарай түлөө булта... рюусалгатай»— Р. Кузь... вой статья. Указууд.

Хоёрдохи хуудаһан... «Партиина ажабайдал: ... номико хүтэлбэрилэлгэ». ... риалгын шэмэглэл ... ямар зэр зэбсэгтэйб?»— ... Шарниовай статья. «Сле... Сухаревай дурадхалаар» ... С. Прокопишкын корре... денци. «Түрэл орон ... лай».

Гурбадахи хуудаһан... Уласхоорондын һонин. ТА... ай ба АПН-эй материал...

Дүрбэдэхи хуудаһан... «Субботын галхан». ... Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРА[Н]

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ[А]

«Орбита». 8.55 — Дамжуул...гын программа. 9.00 — «... мя». 9.40 — «Түрэлхидтэ ... рюулагдаһан дамжуул... 10.10 — «Эрхим һайн эд ... раа элбэгээр үйлэдбэри... 10.40 — «Энээнние ... шадахат». 11.25 — «Спорт... тогой» 29-дэхи тираж.

Улаан-Үдэ. 11.35 — ... «Өөрынгөө газар дээрэ ... һуунабди». 12.05 — Шэнэ ... нин. 12.15 — Хүдөөгэй ... шадта зорюулагдаһан ... жэмтэ программа.

«Орбита». 12.45 — «Ник... гуа: «гитара ба буу» — те... визионно баримтата фи... 14.00 — «Мүнөөдэр — ... дэлхэйдэ». 14.15 — «Мэдэл... зад, юрэ бусын юумэн». 15.1... «Үглөөдэр — Металлурги... үдэр». СССР-эй Хара мет... лургиин министр И. П. Каз... нец үгэ хэлэхэ. 15.30 — «Р... дуга» — арадай уран бүтэ... гэй телевизионно програм... нуудай уласхоорондын ... фестиваль. «Корнуэльд... һайндэр» (Франци). 16.00 — «Русалочка» — уран һай... най фильм. 17.20 — Полит... ческэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Л... туновой хөөрөөн. 17.50 — «Сэдьхэлыемнай ханагааш... Олимпиада» — баримта... фильм. 19.00 — КПСС-эй ЦК... гай Уласхоорондын мэдээ... лэй таһагые даагша Л. ... Замятин уласхоорондын ... далаар хөөрэлдөө хэхэ. 19... —20.00 — Забһарлалга. 20... — Футболоор СССР-эй чем... пионат. «Динамо» (М) — «Кубань». 22.00 — «Время». 22.35 — «СССР-эй арадай ар... тист, Гүрэнэй шангай лауреа... композитор А. Петровой зо... хёохы ажал ябуулгада зорю... лагдаһан үдэшэ». 00.10 — «Рембрандтын уран бүтээ... нүүд». Эрдэм-дэлгэрүүлгы... фильм. 00.30 — Шэнэ һони...

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.35 — «Алтан наранай нөөсэ».

Улаан-Үдэ. 12.45 — «Веселая карусель» — мультфильм. 12.55 — Үхибүүдтэ. «Казаки-разбойники» — уран һайханай фильм. 14.05 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 14.15 — «Уран бүтээлэй эстафета» — баримтата фильм.

«Орбита». 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20— «Кто получит приз», «Наш друг — Пишичитай», «Жирафа и очки» — мультфильмнүүдэй программа. 15.50 — У. Тэккерэй «Ярмарка тщеславия». СССР-эй Гүрэнэй академическэ Бага театрай фильм-эжэг. 18.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 19.05 — «Алтан эһэн» — телевизионно баримтата фильм. 20.00 — «Дуун 81». 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.15 — «Элүүр энхэ байлга». 22.00— «Время». 22.35 — «Пармская обитель» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери. Итали-Франци).

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76 отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-9[illegible], писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Н-00618. Заказ № 165. [illegible] 5901